

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษา คำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย เรื่อง การเรียนการสอนภาษาไทย หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ตาม การรับรู้ของครูภาษาไทยและนักเรียนในวิทยาลัยเทคนิค ซึ่งผู้วิจัยได้นำมา เสนอตามลำดับดังนี้ .

ก. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. ความสำคัญของวิชาภาษาไทย
2. การเรียนการสอนวิชาภาษาไทย
 - 2.1 จุดมุ่งหมายของวิชา
 - 2.2 เนื้อหาวิชา
 - 2.3 กิจกรรมการเรียนการสอน
 - 2.4 สื่อการเรียนการสอน
 - 2.5 การวัดและประเมินผล
 - 2.6 กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ข. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ
2. งานวิจัยต่างประเทศ

1. ความสำคัญของวิชาภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ เป็นมรดกอันล้ำค่าซึ่งที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย ทุกคนในชาติจำเป็นต้องใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน เพื่อการติดต่อสื่อสารและการ ประกอบอาชีพ วิชาภาษาไทยจึงมีความสำคัญมาก จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการสอนภาษาไทยคือ ให้สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้อง ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ดังที่ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมหรรษ์ (2523: 2-3) ได้กล่าวถึงความสำคัญและคุณค่าของ ภาษาไทยไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนไทยทั้งชาติ ทำให้มีความเข้าใจตรงกัน
2. ภาษาไทยเป็นศูนย์รวมน้ำใจ แสดงความเป็นคนไทย เป็นชาติไทย ทำให้เกิดพลังเกิดความรู้สึกเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
3. ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์แสดงความเป็นไทย เป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นชาติไทย
4. ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ใช้ในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันของคนไทยทั้งชาติ ทั้งที่เป็นภาษาปากที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันตามธรรมดา และภาษาราชการ
5. ภาษาไทยแสดงวัฒนธรรมประจำชาติ ที่ทำให้ภาคภูมิใจที่คนไทยมีภาษาของตนเอง ควรแก่การรักษาและสืบทอดต่อไป
6. ภาษาไทย แสดงความเป็นไทย แสดงความอิสระ เสรี แสดงความเป็นเอกราชของชาติไทย
7. ภาษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรมของไทย
8. ภาษาไทยใช้เป็นเครื่องมือประกอบอาชีพทุกสาขา ผู้ที่มีความสามารถทางภาษา โดยเฉพาะ ก็อาจประกอบอาชีพที่ใช้ภาษาโดยตรง เช่น เลขานุการ นักหนังสือพิมพ์ นักประพันธ์ ครูผู้สอนภาษาและอื่น ๆ
9. ผู้ที่มีความสามารถทางภาษาสูง เมื่อใช้ภาษาไทย เป็นเครื่องมือสื่อความรู้ ความคิดได้ดี ก็จะประสบความสำเร็จในชีวิต มีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับในสังคม เช่น นักพูด นักประพันธ์ นักหนังสือพิมพ์ และนักการเมืองที่มีชื่อเสียง เป็นต้น
10. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการศึกษาและแสวงหาความรู้ในสรรพวิทยาการสาขาต่าง ๆ
11. ภาษาไทย เป็นเครื่องมือในการสื่อสารของชาวต่างประเทศบางกลุ่มที่อยู่ในประเทศไทยใกล้เคียง

นอกจากนี้ สนม ครูเมือง (2523: 3) กล่าวถึงความสำคัญของภาษาไทย สรุปได้ว่า

1. ช่วยให้เกิดความเข้าใจในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนในชาติ ทำให้มีความเข้าใจตรงกัน ทั้งด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน

2. ช่วยให้รักและหวงแหนในวัฒนธรรมของตนเอง เช่น ภาษาเป็นเอกลักษณ์แสดงความเป็นไทย เป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นชาติ ภาษาไทยแสดงวัฒนธรรมประจำชาติ ที่ทำให้เกิดความภูมิใจที่คนไทยมีภาษาของตนเอง ต้องรักษาสืบทอดต่อไปและการสอนภาษาไทยต่อคนไทย ทำให้เกิดความรู้สึกว่า ภาษาของตนต้องหวงแหน และทำให้เกิดความสามัคคีของชนในชาติ

3. การสอนภาษาไทยช่วยในด้านความเจริญงอกงามของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีความเจริญงอกงามในด้านจิตใจอีกด้วย และสามารถนำภาษาไปศึกษาวิชาในแขนงต่าง ๆ ทั้งยังเป็นเครื่องแสวงหาความรู้ ในสรรพวิทยาการอื่น ๆ นำไปประกอบอาชีพได้ เช่น นักเขียน นักแปล นักหนังสือพิมพ์ ครูสอนภาษาไทย นักการเมือง เป็นต้น

การสอนภาษาไทยควรให้ความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งในวงการศึกษ เพราะการจัดการศึกษาย่อมมุ่งหมายที่จะให้เกิดความหมายและเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน เป็นประการสำคัญ วิชาภาษาไทยเป็นวิชาพื้นฐานที่จะช่วยให้เกิดความกระจำงในการเรียนวิชาอื่น ๆ ทุกแขนง ซึ่งบุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2523: 99) ได้กล่าวว่า "... ถ้าต้องการปรับปรุงการศึกษาให้มีความหมายแก่ชีวิต ก็จะต้องรีบเร่งปรับปรุงการสอนภาษาไทยโดยเร็วที่สุด เพราะภาษาเป็นชีวิตของชาติ เป็นศูนย์รวมความคิดของชาติ และภาษาเป็นวิถีทางที่จะนำไปสู่การพัฒนาบุคคลิกภาพเกือบทุกด้าน"

ด้วยเหตุนี้จึงควรที่จะพัฒนากระบวนการสอนวิชาภาษาไทย เพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนให้มากที่สุด แม้ว่าการเรียนการสอนจะมีองค์ประกอบหลายประการ เช่น หลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีสอน สื่อการเรียน การวัดและประเมินผล และสิ่งที่จะทำให้การสอนบรรลุเป้าหมายคือ ครูผู้สอน การที่ครูผู้สอนสามารถเลือกสรรวิธีสอนได้อย่างเหมาะสม จะทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจ และบรรลุวัตถุประสงค์ ครูภาษาไทยจึงควรแสวงหาวิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน ดังที่ สุจริต เพียรชอบ (2525: 94) ได้กล่าวว่า

ครูภาษาไทยที่ดีควรจะต้องรู้จักพลิกแพลงวิธีสอนที่น่าสนใจ นอกจากการสอนด้วยวิธีบรรยายแล้ว อาจใช้วิธีอื่น ๆ อีกเช่น การอภิปราย การแบ่งกลุ่มทำงาน การแบ่งกลุ่มค้นคว้า ระดมความคิด การแสดงบทบาทสมมุติ การใช้สถานการณ์จำลองและ เกมการเล่น เป็นต้น การใช้วิธีสอนมีหลายหลาก จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน ตื่นตาตื่นใจ และมีความกระตือรือร้นในการเรียน

การสอนภาษาไทยนอกจากผู้สอนจะมีความสำคัญแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงตัวนักเรียนด้วย ครูภาษาไทยต้องเข้าใจพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน จึงจะสามารถจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายได้

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2523: 75) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องเข้าใจในตัวนักเรียนสรุปได้ว่า ครูภาษาไทยจะต้องเข้าใจถึงพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนที่คนสอนให้มากที่สุด จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การเข้าใจและรู้จักนักเรียนที่สอน เป็นเรื่องสำคัญ เพราะจะทำให้สามารถจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ครูภาษาไทยจึงควรใช้จิตวิทยาในการสอนให้มากด้วย ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2525: 376-377) ได้กล่าวถึง การนำจิตวิทยาการเรียนรู๋มาใช้สอนภาษาไทยสรุปได้ดังนี้

ก. การจงใจให้เกิดความสนใจ ทำให้นักเรียนพร้อมที่จะเรียนโดยใช้กิจกรรมสื่อการสอนต่าง ๆ นำเข้าสู่บทเรียน จะทำให้นักเรียนสนใจและเรียนได้ดี

ข. การฝึกอย่างสม่ำเสมอ ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะจะต้องฝึกจากสิ่งที่ย่างไปหายาก และฝึกซ้ำ ๆ จนกว่าจะเกิดความคล่องแคล่วชำนาญ ในการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ครูควรตรวจแก้ไขสิ่งผิดและบอกเหตุผลด้วย

ค. การทบทวนความรู้ จะช่วยทำให้เกิดความเข้าใจ และจดจำได้แม่นยำ ครูควรแนะนำวิธีทบทวนความรู้แก่นักเรียน เช่น เขียนหัวข้อย่อย ๆ หรือแผนภูมิช่วยความจำ สลับกันถามและตอบ เป็นต้น และควรทำอย่างสม่ำเสมอ

ง. การมอบหมายงานให้นักเรียนไปทำ ครูควรแสดงปฏิกิริยาตอบสนองผลงานของนักเรียน ด้วยการ ดี-ชม แนะนำให้ปรับปรุง นักเรียนจะเกิดความเข้าใจในสิ่งที่ตนทำถูกผิดอย่างไร

จ. การพลิกแหล่งวิธีสอน ควรจัดช่วงเวลาเรียนให้เหมาะสมไม่ยาวหรือสั้นเกินไป ควรให้นักเรียนมีส่วนในการทำกิจกรรมอย่างทั่วถึง

ฉ. การจัดให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรง ถ้านักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง จะเกิดการเรีรู๋ได้ดี การให้ทำกิจกรรมเกี่ยวกับภาษาไทย จะช่วยให้เกิดการเรีรู๋ได้ดี และสามารถแก้ปัญหาได้

ครูภาษาไทยจึงสมควรศึกษาหาความรู้ เพื่อนำมาพัฒนาวิธีสอนของคนให้น่าสนใจตลอด เวลา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและลักษณะการใช้ภาษาของสังคม

กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้เห็นความสำคัญและคุณค่าของวิชาภาษาไทย จึงกำหนดให้เป็นวิชาบังคับ ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ที่นักเรียนทุกคนจะต้องเรียนจึงจะจบหลักสูตร ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่า วิชาภาษาไทยมีความสำคัญต่อชีวิตในฐานะเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร การแสวงหาความรู้ในทุกสาขาวิชา และการประกอบอาชีพ

2. การเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

2.1 จุดมุ่งหมายของวิชา

จุดมุ่งหมายของวิชา หรืออาจ เรียกว่าจุดประสงค์ของวิชา ถือว่ามีความสำคัญต่อกระบวนการเรียนการสอน เพราะเป็นแนวทางในการเลือกสรรเนื้อหาวิชา เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนเลือกจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร ตลอดจนการวัดและประเมินผล ได้อย่างเหมาะสม การกำหนดจุดมุ่งหมายของวิชาควรกำหนดให้เฉพาะเจาะจงในแต่ละรายวิชา เพื่อระบุให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ต้องการและพึงปรารถนา อันเป็นเป้าหมายปลายทางของการเรียนวิชานั้น ๆ

การเรียนการสอนจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายได้นั้น ครูจำเป็นต้องใช้จุดมุ่งหมายของวิชาเป็นเครื่องนำทาง และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนการสอน นักเรียนควรที่จะได้ทราบถึงจุดมุ่งหมายของวิชาที่เรียนด้วย เพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อวิชานั้น ทั้งนี้จุดมุ่งหมายของวิชาจะช่วยทำให้นักเรียนทราบว่า เมื่อเรียนวิชานั้น ๆ ไปแล้ว จะได้ประโยชน์อะไรบ้าง

ในการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพนั้น สัจจวิค เพียรชอบ (2525: 6)

ได้กล่าวไว้ว่าต้องพิจารณาจุดประสงค์ในระดับต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

1. จุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาไทย
2. จุดประสงค์ของแต่ละรายวิชา
3. จุดประสงค์ของบทเรียนแต่ละเรื่อง
4. จุดประสงค์ของการสอนภาษาไทยแต่ละคาบหรือแต่ละครั้ง

จึงกล่าวได้ว่า จุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ทุกระดับ เป็นสิ่งสำคัญ ควรที่ครูภาษาไทยจะศึกษาหาความรู้ ให้เกิดความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง ซึ่งจะทำให้การเตรียมเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผลกระทำได้อย่างเหมาะสม

ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ มีความชำนาญในการใช้ภาษาในด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ตลอดจนใช้ภาษาเผยแพร่ผลผลิตในงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดมุ่งหมายของวิชาภาษาไทยในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 มีดังนี้

1. ให้มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ชำนาญในการใช้ภาษาทั้งในด้าน การฟัง การพูด การอ่านและการ เขียน ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และการศึกษาด้านวิชาการและงานอาชีพ
2. ให้เกิดความรู้ความ เข้าใจในลักษณะสำคัญและระเบียบแบบแผนของภาษาไทย สามารถอ่านและ เขียนคำที่ใช้ในภาษาไทยได้ถูกต้อง
3. ให้เข้าใจความหมายของถ้อยคำสำนวนไทย และวิธีใช้ให้ถูกต้อง สามารถใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันและในการ เผยแพร่ผลผลิตในงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ให้มีความชำนาญในการใช้ประโยคข้อความ และสำนวนโวหารต่าง ๆ ในการดำเนินงานทั้งกิจธุระและการแสดงความรู้สึกลึกต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
5. ให้มีความรู้ความเข้าใจในวรรณกรรมที่มีคุณค่าของไทย ทั้งในอดีต และปัจจุบันตามรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะวรรณคดีมรดกของไทยที่สะท้อนให้ เข้าใจชาวมซึ่งถึงวัฒนธรรมไทยในสมัยต่าง ๆ และเลื่อมใสศรัทธาในกวีเอกของไทย
6. เสริมสร้างสมรรถภาพการใช้ภาษาให้เกิด เชาวนมีปัญญา เพื่อการวิเคราะห์ วิจารณ์ และในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและกิจกรรมต่าง ๆ ของการศึกษาวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ปลุกฝังนิสัยในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล และรวบรวมเรียบเรียงข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

8. ให้เห็นความสำคัญของภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติที่คนไทยทุกคนจำเป็นต้องศึกษาให้มีความรู้ ความชำนาญ มีความซาบซึ้งและศรัทธาในการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางภาษาของไทยสืบต่อไป

9. เสริมสร้างค่านิยมในเรื่อง จริยธรรม คุณธรรม ความกตัญญูต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ อันเป็นที่รักยิ่ง

เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว ครูภาษาไทยในวิทยาลัยเทคนิค ควรที่จะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของวิชา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องอันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยต่อไป

2.2 เนื้อหาวิชา

เนื้อหาวิชา เป็นสิ่งที่ผู้กำหนดหลักสูตรจะต้องพิจารณา คัด เลือกด้วยความรอบคอบระมัดระวัง โดยคำนึงถึงจุดประสงค์ของหลักสูตร เป็นหลัก ทั้งยังต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและความสอดคล้องกับสภาพของสังคมด้วย

เนื้อหาวิชา (Content) คนทั่วไปมักเข้าใจว่า หมายถึง เนื้อหาสาระหรือความรู้เท่านั้น ซึ่งไม่ถูกต้องนัก ตามความหมายที่สมบูรณ์นั้นเนื้อหาวิชา หมายถึง เนื้อหาสาระความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียน

กาญจนา คูณารักษ์ (2527: 62) กล่าวถึงเนื้อหาวิชาสรุปได้ว่า เป็นสาระของความรู้และรวมถึงประสบการณ์ในการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ตามแนวทางที่ระบุไว้ในหลักสูตร เนื้อหาวิชาอาจได้มาจากการที่มนุษย์ได้บันทึกไว้จากการค้นพบการเรียนรู้และประสบการณ์ เนื้อหาวิชาอีกส่วนหนึ่งมาจากแบบเรียน ซึ่งผู้เขียนตำราได้คัดเลือก คัดตอนเรียบเรียงให้ผู้เรียนได้เรียนเท่านั้น

ฮิลดา ทาบ (Hilda Taba 1975: 172-181) ได้สรุปถึงองค์ประกอบของเนื้อหาวิชาว่ามีอยู่ด้วยกัน 4 ลักษณะ คือ

1. เนื้อหาที่เป็นข้อมูลที่แสดงถึงกระบวนการและทักษะ (Specific Facts and Processes)

and Processes)

2. เนื้อหาที่เป็นความคิดและหลักการ เบื้องต้น (Basic Ideas)
3. เนื้อหาที่เป็นความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ (Concepts)
4. เนื้อหาที่เป็นรากฐานความคิดที่เป็นระบบและวิธีการศึกษาค้นคว้า (Thought System and Method of Inquiry)

เนื้อหาวิชามีความสำคัญมาก ถ้าครูมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาเป็นอย่างดีแล้ว จะช่วยให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ทำให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย เนื้อหาวิชาเป็นส่วนประกอบสำคัญของหลักสูตร ครูจึงต้องรู้จักคัดเลือกเนื้อหามาใช้ในการสอนให้เกิดคุณค่าน่าสนใจ ทันสมัยสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้

ได้มีผู้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการ เลือกเนื้อหาวิชาที่จะนำมาใช้ในการจัดการ เรียนการสอนไว้มากมายสามารถสรุปได้ดังนี้

หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการ เลือกเนื้อหาวิชา

1. เนื้อหาควร เป็นแก่นสารสำคัญของความรู้ในศาสตร์นั้น
2. มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต
3. สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
4. เนื้อหาช่วยให้สามารถดำรงสังคมไว้อย่างมีปกติสุข และช่วยส่งเสริมพัฒนาการของสังคมประชาธิปไตย
5. เนื้อหาที่ใช้บ่อยที่สุดและเป็นสากลนิยม
6. สอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนได้รับผลสูงสุด
7. สอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคมและ เป็นที่ต้องการของสังคม
8. เนื้อหาที่ช่วยปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้ดีขึ้น
9. เนื้อหาที่เหมาะสมกับวัย
10. เนื้อหาที่จะช่วยให้สื่อความหมายกับผู้อื่นได้ดี
11. เนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ

12. เนื้อหาที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขานั้น ๆ
13. เนื้อหาที่จะช่วยสร้างจินตนาการของผู้เรียน
14. เนื้อหาที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้

เนื้อหาของวิชาภาษาไทยนั้นโดยทั่ว ๆ ไปจะแบ่งออกเป็น 3 เนื้อหา คือ เนื้อหา ด้านการใช้ภาษา เนื้อหาด้านหลักภาษา และเนื้อหาด้านวรรณคดี ส่วนเนื้อหาวิชาภาษาไทย หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ได้กำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ อีกทั้งไม่มีหนังสือ แบบเรียนเป็นของตนเอง ครูภาษาไทยต้องกำหนดเนื้อหาที่จะใช้ในการสอน โดยพิจารณาจากจุด มุ่งหมายของวิชาและคำอธิบายรายวิชา ลักษณะของเนื้อหาวิชาในหลักสูตรดังกล่าว ประกอบด้วย เนื้อหาด้านการใช้ภาษา หลักภาษา และวรรณคดี โดยรวมเนื้อหา เข้า เป็นวิชาเดียวกัน

รายวิชาภาษาไทยที่จะต้องเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 มี 8 รายวิชา คือ ชรพ 1101 - ชรพ 1108 (ภาษาไทย 1 - ภาษาไทย 8)

เนื้อหาวิชา ชรพ 1101 - ชรพ 1108 (ภาษาไทย 1 - ภาษาไทย 8) มี ลักษณะเนื้อหาโดยสรุปดังนี้คือ มุ่งส่งเสริมความรู้ทางด้านหลักภาษาเกี่ยวกับ เรื่องการใช้คำและ ประโยคตลอดจนถ้อยคำสำนวนให้มีประสิทธิภาพ ศึกษาทักษะภาษาเพื่อการสื่อสารทางด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า และเผยแพร่ผลงานทางวิชาชีพ ศึกษา วรรณกรรมทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองที่ส่งเสริมวัฒนธรรมและค่านิยมอันดีงามให้ข้อคิดในเรื่องวัฒนธรรมและคุณธรรมส่งเสริมค่านิยมในการรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

2.3 กิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอน มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน เพราะเป็น วิธีทางที่จะนำผู้เรียนไปสู่วัตถุประสงค์ของบทเรียน ทำให้การเรียนการสอนมีความหมายขึ้น นักเรียน ได้รับความรู้ สนุกสนานไม่เบื่อหน่าย กิจกรรมการเรียนการสอนจึงเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ เรียนการสอน สามารถจัดขึ้นได้ทุกระยะ ตั้งแต่ นำเข้าสู่บทเรียน ชั้นสอน ชั้นสรุป และชั้นประเมินผล บำรุง กัดเคาเจริญ และ ฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2527: 159) ได้กล่าวถึงหลักในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนสรุปได้ ดังนี้

1. ให้ผู้เรียน เป็นฝ่ายทำกิจกรรม จะเรียนรู้ได้ดีกว่าผู้เรียน เป็นฝ่ายรับ
2. ประหยัด แรงงาน เวลา ทรัพย์ และทำให้นักเรียนเกิดการ เรียนรู้ตรงตาม

ความมุ่งหมาย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ ให้นักเรียนเกิดการ เรียนรู้และมีพัฒนาการตามที่จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกำหนด แฮรี ซี แมคคาวน์ (Harry C. Mckown 1949: 12-16) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาอัน เป็นพื้นฐานสำคัญของชีวิต
2. เพื่อฝึกฝนให้นักเรียน เข้าใจลักษณะของความเป็นนักประชาธิปไตย
3. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางบุคลิกภาพของนักเรียน
4. เพื่อสร้าง เสริมสัมพันธภาพอันดีงามในสังคม
5. เพื่อเพิ่มพูนความสนใจของนักเรียน
6. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน
7. เพื่อเสริมสร้างความเป็นผู้มีระเบียบ
8. เพื่อค้นคว้าและพัฒนาความสามารถของแต่ละบุคคล

สิ่งที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนประสบผลสำเร็จ คือ การวางแผน งานในการดำเนินงานไว้ล่วงหน้าอย่าง เหมาะสมตลอดจนการคำนึงถึงหลักสูตร อัลคอน ดินเคอร์ ชูเบิร์ท (Alcorn Kinder Schubert 1970: 408) ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า วิธีการจัด กิจกรรมนั้น จุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมต้องสอดคล้องกับหลักสูตร มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและ ต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนมีมากมายขึ้นอยู่กับลักษณะของ เนื้อหาวิชาและจุด มุ่งหมายของการ เรียนการสอน เป็นสำคัญ ลีวีรารณ สุวรรณอาภา (2523: 176-179) ได้ กล่าวถึงประเภทของกิจกรรมการเรียนรู้การสอนไว้สรุปได้ดังนี้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนอาจแยกได้เป็น 2 ประเภท

1. กิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลาง กิจกรรมประเภทนี้ ผู้สอนจะเป็นศูนย์กลางของการปฏิบัติกิจกรรม เป็นผู้วางแผนการเรียนรู้การสอนและ เป็นผู้นำในขณะ ปฏิบัติกิจกรรม ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมภายใต้การนำของครู เช่น การบรรยาย การเล่านิทาน การสาธิต การตั้งคำถาม เป็นต้น

2. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง กิจกรรมประเภทนี้ผู้เรียนเป็นแกนกลางในการประกอบกิจกรรม โดยมีครูทำหน้าที่ประสานงาน คอยส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรม และร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น กิจกรรมการเรียนการสอนประเภทนี้แยกเป็น 2 ลักษณะคือ

2.1 กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดกลุ่มผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม เช่น การอภิปราย การทดลอง การแสดง การใช้เกม เป็นต้น

2.2 กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นกิจกรรมที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเอง เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการอ่าน การเขียน การฟัง การพูด การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีจะต้องมีลักษณะที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และเกิดพัฒนาการตามที่ได้คาดหวังไว้ สนิท สัตยภาส (2526: 35-36) ได้กล่าวถึงลักษณะของกิจกรรมที่ดีมีลักษณะสรุปได้ ดังนี้

1. ให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน
2. ให้ความรู้และสอดคล้องกับเนื้อหา
3. ช่วยให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4. ให้ทุกคนมีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน
5. ช่วยฝึกให้นักเรียนรู้จักแก้ปัญหา
6. ฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักวิจารณ์
7. เป็นกิจกรรมง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน ยึดหยุ่นได้

ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความสำคัญ เนื่องจากวิชาภาษาไทย เป็นวิชาที่กระหายแก่การเข้าใจ การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม จะทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจ เกิดความเข้าใจในบทเรียนได้ง่ายขึ้น สมพร มั่นตะสูต (2526: 232) ได้กล่าวถึงลักษณะของการจัดกิจกรรมประกอบการสอนภาษาไทย สรุปได้ ดังนี้

1. กิจกรรมนั้น ๆ ต้องมีส่วนให้ความมุ่งหมายของบทเรียนชัดเจนขึ้น
2. กิจกรรมนั้นต้องเปิดโอกาสให้นักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง
3. ผู้เรียนควรมีส่วน เลือกกิจกรรม ครู เป็นผู้ให้คำแนะนำที่จะให้การดำเนิน

กิจกรรมเป็นไปตามความมุ่งหมายของเนื้อหา

4. การจัดกิจกรรมควรมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าในแต่ละ เนื้อหาวิชา
5. อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบควรหาง่าย ราคาเบา
6. ควรจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอและควร เลือกกิจกรรมที่น่าสนใจ
7. กิจกรรมบางอย่าง เช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตรควรจัดนอกเวลาเรียน
8. กิจกรรมที่จัดควรมีระเบียบและดำเนินงานอย่างรัดกุม

ถ้าสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยได้อย่าง เหมาะสมสอดคล้องกับ เนื้อหาวิชา จะช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้และความเพลิดเพลิน ช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนด้วย สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรหม (2523: 44-51) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ ควรพิจารณาพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ และด้านสังคมของผู้เรียน ซึ่งสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

พัฒนาการทางร่างกาย เด็กวัยรุ่นมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งเด็กหญิงและเด็กชาย มีน้ำหนักและส่วนสูงเพิ่มขึ้น เหนียวยาวแก่งก้าง น้ำเสียงแตกพร่า ฯลฯ สิ่งเหล่านี้มีผลต่อการเรียนภาษาไทย สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพัฒนาการเหล่านี้ได้ ให้ทำงานเป็นกลุ่มดีกว่าให้ทำเป็นรายบุคคล เช่น แบ่งกลุ่มทำงาน อภิปรายกลุ่มย่อย ปรากฏการณ์ การร้องเพลงและอ่านทำนองเสนาะควรรีกรวม ๆ ไม่ควรเคร่งครัด การแสดงบทบาท แสดงละคร จะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนได้ การอภิปรายโต้วาที และการพูดแบบต่าง ๆ จะช่วยพัฒนาด้านน้ำเสียงได้

พัฒนาการทางด้านสติปัญญา เด็กวัยรุ่นชอบศึกษาหาความรู้ ชอบคิด ชอบใช้เหตุผล ช่างซักถาม และวิพากษ์วิจารณ์สิ่งต่าง ๆ สิ่งที่ครูภาษาไทยควรกระทำคือ ให้ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม หรือแสดงความ

คิดเห็นอย่างทั่วถึง ควรใช้วิธีสอนแบบอภิปราย ระดมความคิด แบบแก้ปัญหา ควรใช้เอกสารและสื่อการเรียนการสอนให้มาก ๆ ควรมอบหมายให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติม

พัฒนาการทางด้านอารมณ์ เด็กวัยรุ่นมักมีอารมณ์รุนแรง จิตใจอ่อนไหวง่าย ชอบเพื่อฝัน การจัดสภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กวัยนี้ สิ่งที่ครูภาษาไทยพึงกระทำคือ ใช้การเสริมกำลังใจด้วยวาจา ท่าทาง หรือรางวัล หลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำรุนแรง และการวิพากษ์วิจารณ์ที่ทำให้เกิดความสะเทือนใจ ควรจัดกิจกรรมที่ทำให้เกิดความสนุกสนานและค่านิยมที่ดีงามในการเรียนวรรณคดีควรจัดให้มีการอภิปราย เกี่ยวกับตัวละคร จัดกิจกรรมหรือสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนได้รู้จักพิจารณาตัดสินด้วยใจเป็นธรรม จัดกิจกรรมที่ทำให้ให้นักเรียนซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะและสุนทรียภาพ เช่น การวาดภาพ ร้องเพลง การแสดงต่าง ๆ จัดกิจกรรมที่โน้มน้าวใจให้เกิดความรักในภาษาและประเทศชาติ เช่น กิจกรรมทางภาษา และวรรณคดีที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีแทรกอยู่ด้วย

พัฒนาการทางด้านสังคม เด็กวัยรุ่นต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ต้องการติดต่อสมาคมกับบุคคลในวัยเดียวกัน ครูภาษาไทยสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านนี้ได้ดังนี้ ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามหรือแสดงความสามารถพิเศษออกมา เช่น การพูด การเขียน การวาดภาพ การแสดงละคร จัดกิจกรรมที่สามารถทำให้นักเรียนได้รู้จักการเป็นผู้นำผู้ตามและการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น

กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยมีอยู่มากมายสามารถจัดได้ทั้งในเรื่อง การฟัง พูด อ่าน เขียน หลักภาษาและวรรณคดี การจัดกิจกรรมใดก็ตามครูภาษาไทยต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหา จุดมุ่งหมายของวิชา และนักเรียน เป็นสำคัญ สูงจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์ (2523: 59-60) ได้กล่าวถึงกิจกรรมที่ใช้ประกอบการสอนภาษาไทยไว้ดังนี้

1. การอภิปราย
2. การโต้วาทิ
3. การประชุมกลุ่มย่อย

4. การแสดงละคร และแสดงบทบาทสมมุติ
5. วาดภาพ วาดการ์ตูนประกอบ
6. ร้องเพลง ขับเสภา พากย์โขน ขับทำนองเชิดหุ่น
7. แต่งบทละคร เพื่อแสดงเอง
8. แต่งคำประพันธ์
9. เขียนวิจารณ์ลักษณะของตัวละคร
10. เขียนแสดงความคิดเห็น เมื่อสมมุติตนเอง เป็นตัวละคร
11. รวบรวมคำศัพท์ คำความกล้า คำสมาส สนธิ คำบาลี สันสกฤต
12. ประดิษฐ์หุ่นจำลองขบวน เรือพระที่นั่ง อาวุธโบราณ ช้างทรง ม้าทรง
รถทรง และอื่น ๆ
13. ประดิษฐ์หุ่น หุ่นมือ หรือหุ่นชัก หุ่นเชิด
14. แกะสลักผักผลไม้ตามที่ปรากฏในวรรณคดี
15. แต่งบ้ายนิเทศหน้าห้อง
16. วาดแผนที่ ทำแผนภูมิประกอบ
17. กิจกรรมอื่น ๆ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนช่วยทำให้บทเรียนน่าสนใจ การเรียนการสอน
บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ครูภาษาจึงควร เลือกจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เหมาะสม
กับเนื้อหา นักเรียน และให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อให้การเรียนการสอนวิชา-
ภาษาไทยสนุกสนาน เพลิดเพลิน นักเรียนได้รับความรู้และ เกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย

2.4 สื่อการเรียนการสอน

การเรียนการสอนในปัจจุบันจำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องใช้กลวิธีในการสอน เพื่อให้
เกิดการเรียนรู้ และ เกิดความเข้าใจแก่ผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว สื่อการเรียนการสอนจะช่วย
ให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีและรวดเร็ว ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในบทเรียน ทำให้นักเรียน เกิดความ
กระตือรือร้นที่จะ เรียนมากยิ่งขึ้น

เปเรื่อง ฤมุต (2519: 1) ได้ให้ความหมายของสื่อการสอนว่า "สื่อการสอน หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางสำหรับทำให้การสอนของครูถึงผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายที่วางไว้เป็นอย่างดี"

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521: 95) ได้ให้ความหมายของสื่อการสอนไว้ว่า "สื่อการสอนหมายถึง วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ใช้เป็นสื่อกลางให้ผู้สอนสามารถส่งหรือถ่ายทอดไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ"

วรรณภา เจียมทะวงษ์ (2528: 1) กล่าวว่า "สื่อการสอนหมายถึง สิ่งซึ่งใช้เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะและเจตคติให้แก่ผู้เรียน หรือทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์" ซึ่งสอดคล้องกับ วาสนา ชาวหา (2525: 15) ได้กล่าวว่า "สื่อการเรียนการสอนหมายถึง สิ่งใดก็ตามที่เป็นตัวกลาง นำความรู้ไปสู่ผู้เรียน และทำให้การเรียนการสอนนั้น เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เป็นอย่างดี"

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอนหมายถึง เครื่องมือและวิธีการต่าง ๆ ที่ช่วยในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ตลอดจนทัศนคติและประสบการณ์จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ถูกต้อง เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ทำให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลตามที่ต้องการ จึงสามารถกล่าวได้ว่า สื่อการเรียนการสอนมีคุณค่ายิ่ง ต่อระบบการเรียนการสอน เป็นตัวช่วยให้การถ่ายทอดความรู้หรือการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวกและรวดเร็ว

เปเรื่อง ฤมุต (2519: 14) ได้กล่าวถึงคุณค่าของสื่อการสอนไว้สรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้คุณภาพการเรียนรู้ดีขึ้น เพราะมีความจริงจัง และมีความหมายชัดเจนต่อผู้เรียน
2. ช่วยให้นักเรียนรู้น่าขึ้นในเวลาจำกัด
3. ช่วยให้นักเรียนสนใจและมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในขบวนการเรียนการสอน
4. ช่วยให้นักเรียนประทับใจความรู้ที่ศึกษาได้ เป็น เร็วและดีขึ้น
5. ช่วยส่งเสริมการคิดและการแก้ปัญหาในขบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

6. ทำให้เรียนรู้ในสิ่งลำบากได้ง่ายขึ้นกล่าวคือ
 - 6.1 ทำสิ่งซับซ้อนให้แลดูง่ายขึ้น
 - 6.2 ทำสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม
 - 6.3 ทำสิ่งที่เคลื่อนไหวรวดเร็วให้ช้าลงเพื่อศึกษาได้
 - 6.4 ทำสิ่งที่เคลื่อนไหวช้าให้เร็วขึ้น เพื่อศึกษาขบวนการเปลี่ยนแปลง
 - 6.5 ทำสิ่งที่ใหญ่มากย่อให้เล็กลง เพื่อสะดวกแก่การศึกษาได้
 - 6.6 นำสิ่งที่เล็กมาก ๆ ขยายขนาดให้ใหญ่เพื่อศึกษาได้
 - 6.7 สามารถนำสิ่งที่อยู่ไกลลื้อมาศึกษาได้
7. ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จง่ายขึ้นและสอบได้มากขึ้น
8. ทำให้นักเรียนได้รับสิ่งกับป์ (Concept) อย่างเดียวกัน

คาร์ลตัน ดัม เบิลยู เอช อีริกสัน (Carlton W.H. Erickson 1971: 108-109) มีความเห็นว่า สื่อการสอนนับวันจะมีความสำคัญเพิ่มขึ้น เนื่องจากจำนวนผู้เรียนมาก และได้กล่าวถึงบทบาทของสื่อการสอนสรุปได้ดังนี้

1. สื่อการสอนช่วยจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนมากขึ้น
2. สื่อการสอนช่วยให้ครูจัดแหล่ง เนื้อหาวิชาที่มีความหมาย
3. สื่อการสอนช่วยให้ครูมีการ แนะนำและควบคุมผู้เรียนให้มีปฏิกริยาตอบสนอง

ในทางที่พึงปรารถนา กับสิ่งเร้าของสภาพการ เรียนรู้

4. สื่อการสอนจะช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไป
5. สื่อการสอนจะช่วยให้ครูสอนได้บรรลุตามวัตถุประสงค์
6. สื่อการสอนจะช่วยให้ครูสอนเนื้อหาได้ง่ายขึ้น
7. สื่อการสอนจะช่วยให้ครูสอนได้รวดเร็วและถูกต้องมากยิ่งขึ้น

สื่อการเรียนการสอนที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีอยู่หลายประเภท อาจเป็นได้ทั้งวัสดุ-อุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคนิควิธีการต่าง ๆ ซึ่ง มนตรี แยมกลีกร (2526: 5-7) ได้แบ่งประเภทสื่อการเรียนการสอนออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. สื่อประเภทวัสดุ (Software) หมายถึง สื่อที่มีลักษณะเป็นตัวอุ้มหรือเก็บความรู้ ซึ่งสามารถจำแนกย่อยได้เป็น 2 ลักษณะ

1.1 วัสดุที่ใช้ถ่ายทอดความรู้ได้โดยตัวของมันเอง ได้แก่แผนที่ ลูกโลก
หุ่นจำลอง รูปภาพ แผนภูมิ แผนสถิติ แผนภาพ เป็นต้น ทั้งนี้ไม่ต้องอาศัยอุปกรณ์อื่นใดช่วย

1.2 วัสดุที่ใช้ถ่ายทอดความรู้ไม่ได้โดยตัวของมันเอง ต้องอาศัยอุปกรณ์
อื่นช่วย ได้แก่ แผ่นเสียง บั๊วเทป ฟิล์มภาพยนตร์ รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ เป็นต้น

2. สื่อประเภทอุปกรณ์ (Hardware) หมายถึงสิ่งที่เป็นตัวการที่ทำให้ข้อมูล
หรือความรู้ที่อยู่ภายในสามารถนำออกมาใช้หรือเรียนรู้ได้ ซึ่งได้แก่ เครื่องมือทั้งหลาย เช่น
เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องเล่นแผ่นเสียง
เครื่องส่งวิทยุ ไมโครโฟน เครื่องขยายเสียง ลำโพง เป็นต้น

3. สื่อประเภทเทคนิคและวิธีการ (Techniques and Methods) หมายถึง
สื่อที่มีลักษณะเป็นแนวความคิดหรือรูปแบบ ขั้นตอน ในการดำเนินกิจการ ซึ่งไม่มีลักษณะเป็นวัสดุ
หรืออุปกรณ์ แต่หากขั้นตอนหรือเทคนิควิธีการยุ่งยากซับซ้อน อาจนำวัสดุอุปกรณ์มาช่วยให้การดำเนิน
งานมีประสิทธิภาพ และรวดเร็วขึ้นได้ สื่อประเภทเทคนิคและวิธีการ เช่น วิธี ระบบ การจัด-
ทัศนศึกษา หรือศึกษานอกสถานที่ การจัดแบบศูนย์การเรียนการสอนเป็นคณะ การสอนแบบจุลภาค
 เป็นต้น

นอกจากนี้ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523: 112) ได้มีความคิดเห็นสอดคล้อง
กับ มนตรี แยมกสิกร โดยแบ่งสื่อการสอนออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. วัสดุ หมายถึง สิ่งช่วยสอนที่มีการมุ่ง หิ้น เปลือง เช่น ซอล์ค ฟิล์ม
ภาพถ่าย ภาพยนตร์ สไลด์ ฯลฯ

2. อุปกรณ์ หมายถึง สิ่งช่วยสอนที่เป็นเครื่องมือ เช่น กระดานดำ กล้อง
ถ่ายรูป เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องรับโทรทัศน์ เป็นต้น

3. กระบวนการและวิธีการ ได้แก่ การจัดระบบ การสาธิต การทดลอง
เกม และกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะกิจกรรมที่ครูจัดขึ้นและมุ่งให้นักเรียนปฏิบัติ

สื่อการเรียนการสอนมีอยู่หลายชนิด ครูผู้สอนควรทำความรู้จักกับสื่อการสอน
ชนิดต่าง ๆ เพื่อที่จะได้สื่อการสอนที่ดี มีความเหมาะสมกับบทเรียนและผู้เรียน รุ่งทิวา จักรกร
(2527: 70) ได้กล่าวถึงลักษณะของสื่อการเรียนการสอนที่ดีว่า ควรมีลักษณะดังนี้

1. สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและการ เสนอเนื้อหา
2. เหมาะสมกับชั้นและวัยของผู้เรียน
3. เร้าและดึงดูดความสนใจของผู้เรียน
4. ประหยัดราคาถูก
5. ประโยชน์คุ้มค่าทั้งการลงทุนและการใช้สอย

จรรยา เจียมทะวงษ์ (2528: 1) ได้กล่าวว่า สื่อการสอนที่ดียอมให้การ เรียนรู้ บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะต้องประกอบด้วย คุณลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. มีความเหมาะสมสอดคล้องกับ เนื้อหาและจุดมุ่งหมายของการ เรียนการสอน
2. มีความเหมาะสมกับรูปแบบของการ เรียนการสอน
3. มีความเหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน
4. มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของการ ใช้สื่อ

สื่อการเรียนการสอนที่ดีควรมีลักษณะสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและ เนื้อหาวิชา เหมาะสมกับวัยของเด็ก เร้าและดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ราคาถูกและใช้ได้ประโยชน์ อย่างคุ้มค่า การใช้สื่อการเรียนการสอนจึง เป็น เรื่องสำคัญมากที่ผู้สอนจะต้อง เข้าใจและใช้ให้ ถูกต้อง เพราะถ้าไม่เข้าใจและใช้ไม่ถูกต้องแล้ว ถึงแม้จะมีสื่อการสอนที่ดีสักเพียงใด ก็ไม่อาจ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นได้ สมหญิง กลั่นศิริ (2521: 112-114) ได้แนะนำเรื่องการใช้สื่อการเรียนประกอบการเรียนสรุปได้ดังนี้

1. สื่อการสอนที่นำมาใช้จะต้อง เข้ากับ เรื่องและสนับสนุน เรื่องราวที่สอนอยู่
จริง
2. สื่อการสอนที่นำมา ใช้ควรปรับปรุงให้ เหมาะกับความสนใจและระดับสติ
ปัญญาของนักเรียน
3. ใช้สื่อการสอนให้พอเหมาะกับ เวลา
4. วางแผนการใช้สื่อการสอนไว้ล่วงหน้าอย่างรอบคอบ
5. ชักชวนวิธีใช้สื่อที่เตรียมไว้ให้คล่องแคล่วมั่นใจ
6. สื่อการสอนที่นำมา ใช้ควรมีขนาดพอ เหมาะ

7. สื่อการสอนที่นำมาใช้ควรอ่านเข้าใจ และรู้เรื่องสำคัญได้ทันที ไม่ควรมีรายละเอียดมากเกินไป ถ้ามีรายละเอียดมากควรแบ่งเสนอเป็นส่วน ๆ
8. ขณะใช้สื่อการสอนไม่ควรยืบบังนักเรียน
9. เมื่อยังไม่ถึงเวลาใช้ควรเก็บให้เรียบร้อย
10. ในขณะที่ใช้สื่อการสอนต้องสังเกตความสนใจของนักเรียนด้วย
11. ข้อความหรือตัวอักษรที่ใช้อธิบายประกอบสื่อการสอน ควรกะทัดรัดขนาดตัวอักษรใหญ่ มองเห็นได้ชัดเจน
12. ย่อหน้าสื่อการสอนมา เสนอจนกว่าจะถึงโอกาสที่ใช้จริง ๆ เมื่อใช้เสร็จแล้วควรเก็บให้เรียบร้อย
13. จัดเตรียมสถานที่สำหรับใช้สื่อการสอนให้พร้อม เช่น ห้องเรียน เวที โต๊ะสำหรับวาง เป็นต้น
14. การให้นักเรียนดูสื่อการสอนเป็นรายบุคคลในขณะที่สอน โดยส่งผ่านต่อกันไป อาจทำให้นักเรียนขาดความสนใจในการเรียนได้

การเรียนการสอนภาษาไทย จำเป็นที่ครูภาษาไทยจะต้องนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้ เพื่อทำให้บทเรียนน่าสนใจ ช่วยเพิ่มความสนใจให้นักเรียนอยากเรียน อยากร่วมกิจกรรม และช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจในบทเรียนได้มากยิ่งขึ้น และนอกจากนี้สื่อการสอนจะช่วยให้ นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะทางภาษา ก่อให้เกิดการเรียนรู้ จนสามารถใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง เหมาะสมในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ครูภาษาไทยควรให้ความสำคัญในการใช้สื่อการเรียนการสอนให้มากด้วย เพราะนอกจากจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ประหยัดเวลา ทำให้บทเรียนน่าสนใจแล้วยังสามารถทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทยได้ด้วย ศรีสุตา จริญญากุล (2525: 11-12) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการสอนภาษาไทยสรุปได้ดังนี้

1. สื่อการสอนช่วยทำให้เรียนรู้ภาษาไทยได้รวดเร็ว ไม่ต้องเสียเวลาในการอธิบายบทเรียนมาก

2. สื่อการสอนภาษาไทยช่วยพัฒนาทางความคิดและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เช่น ภาพปริศนาธรรม ภาพนรก สวรรค์
3. สื่อการสอนภาษาไทยช่วยให้นักเรียนฝึกฝนทักษะการใช้ภาษาได้ดี
4. สื่อการสอนภาษาไทยช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย ทำให้บทเรียนไม่น่าเบื่อหน่าย นักเรียนมีความสนใจและตั้งใจเรียน เพราะสื่อการสอนช่วยให้บทเรียนสนุกสนาน และน่าสนใจ

การใช้สื่อการสอนในวิชาภาษาไทยนั้นสามารถใช้ได้ทุกโอกาส ในขณะที่สอน เช่น นำเข้าสู่บทเรียน สอนเนื้อหา สรุปบทเรียน และใช้วัดผลการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอนจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการเลือกและการใช้สื่อการสอนของครูเป็นสำคัญ ดังที่ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม (2523: 224) ได้กล่าวถึงการใช้สื่อการสอนประกอบการสอนวิชาภาษาไทยสรุปได้ดังนี้

1. ใช้สื่อการสอนนำเข้าสู่บทเรียน ได้รับความสนใจของนักเรียนก่อนที่จะสอนเนื้อหา เช่น ใช้ภาพ เพลง หรือการอภิปรายโดยใช้เวลานั้น ๆ
2. ใช้สื่อการสอนอธิบายบทเรียน โดยครูอาจใช้แผนภูมิอธิบายเนื้อหา เช่น สอนเรื่องการแต่งคำประพันธ์ หรือใช้เรื่องราวจากหนังสือพิมพ์ประกอบการฝึกคิดอย่างมีวิจารณญาณ
3. ใช้สื่อการสอนสรุปบทเรียน โดยใช้สรุปความคิดความเข้าใจออกเป็นหลักเกณฑ์ ซึ่งครูอาจใช้บัตรคำแผนที่ ฯลฯ ในการสรุปบทเรียน
4. ใช้สื่อการสอนในการวัดผล ครูสามารถใช้สื่อการสอนวัดผลได้หลายวิธี เช่น ให้นักเรียนแสดงละคร หลังจากเรียนจบบทเรียน ให้นักเรียนเขียนบรรยายภาพ หลังจากเรียนหลักเกณฑ์เรื่องการเขียนไปแล้ว หรือทดสอบการเขียนจากบัตรคำ เป็นต้น

ศรีสุดา จรรย์กุล (2525: 13) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การใช้สื่อการสอนวิชาภาษาไทย สรุปได้ดังนี้

1. สื่อที่จัดขึ้นควร เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียนตามวัตถุประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตร เพื่อช่วยทำให้เกิดแนวคิด หลักเกณฑ์ในการเรียนรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ภาษาไทยได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

2. วางแผนการใช้สื่อการสอนที่จะนำมาช่วยให้นักเรียน เกิดทักษะภาษา
3. ใช้สื่อให้สัมพันธ์กับเนื้อหา จุดมุ่งหมาย และระดับชั้นของนักเรียน
4. การใช้สื่อการสอนควรใช้ให้สัมพันธ์กับทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน หรือถ้าต้องการเน้นทักษะด้านใดด้านหนึ่งก็ควร ใช้สื่อการสอน เน้นเฉพาะทักษะนั้น ๆ เป็นพิเศษ
5. ในการสอนวรรณคดีควรระวังการใช้สื่อการสอนที่จะทำลายจินตนาการของผู้เรียน ควรให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการตามความรู้สึกนึกคิดของคนอย่างอิสระ จึงควรระวัง เรื่องการใช้สื่อ โดยเลือกให้เหมาะสม

สื่อการเรียนการสอนที่ช่วยให้การสอนภาษาไทยได้ผลดีนั้นมีอยู่มากมาย ครูภาษาไทยควรเลือกใช้โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับ เป็นสำคัญ

ศรีสุภา จรรย์กุล (2525: 18-21) ได้กล่าวถึงประเภทของสื่อการสอน วิชาภาษาไทยสรุปได้ดังนี้

สื่อการสอนวิชาภาษาไทยประเภทวัสดุ ได้แก่วัสดุธรรมชาติ เช่น พืช สัตว์ แร่ธาตุ ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ วัสดุราคาถูกที่ซื้อได้ง่าย เช่น กระดาษ พลาสติก ตะปู ลวด เข็มหมุด โฟม เครื่องเขียน สี ชานอ้อย ฯลฯ วัสดุอุปกรณ์ที่ขอยืมได้จากหน่วยงานอื่น เช่น ภาพยนตร์ สไลด์ ภาพนิ่ง ภาพเลือน แผ่นโปร่งใส หุ่นจำลอง แหล่งวิทยากรในท้องถิ่น เช่น วัด โบราณสถาน วิทยากรที่มีความรู้ทางด้านต่าง ๆ เป็นต้น

สื่อการสอนประเภทอุปกรณ์ ได้แก่ อุปกรณ์ประเภทเครื่องเสียง เช่น เครื่องบันทึกเสียง เครื่องรับวิทยุ อุปกรณ์ประเภทเครื่องฉาย เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ และเครื่องรับโทรทัศน์ อุปกรณ์อื่นที่ไม่เกี่ยวกับการใช้เครื่องเสียงและเครื่องฉาย เช่น กระดานดำ

สื่อการสอนประเภทวิธีการ เช่น กิจกรรมในห้องเรียน ได้แก่ กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน กิจกรรมในชั้นดำเนินการสอน กิจกรรมประกอบการสอน กิจกรรมขั้นสรุปและขั้นวัดผล กิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้แก่ การแสดงละคร การจัดนิทรรศการ การเชิญวิทยากรมาบรรยาย

หรืออภิปราย หรือจัดในรูปแบบ เช่น ชุมนุมภาษาไทย ชุมนุมศิลปะและวัฒนธรรม ชุมนุมกวี

การใช้สื่อการเรียนการสอนในการสอนวิชาภาษาไทยสามารถใช้ได้ทุกโอกาส ทั้งในการนำเข้าสู่บทเรียน อธิบายบทเรียน สรุปบทเรียน และการวัดและประเมินผล ครูภาษาไทย ควรพิจารณาเลือกสรร สื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนให้มากที่สุด และเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย

2.5 การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลในการเรียนการสอน เป็น เครื่องช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอน เพราะจะเป็น เครื่องช่วยในการตัดสินใจของครูและนักเรียน ทำให้ทราบถึงผลการเรียน การสอน ครูผู้สอนจะทราบถึงประสิทธิภาพการสอนของตน เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียน การแนะแนว การประเมินผลหลักสูตรแบบ เรียน การใช้อุปกรณ์การสอน ตลอดจนปรับปรุงการเรียน ของนักเรียนให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น การวัดและประเมินผลจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษาอย่าง เค้นขีด ช่วยในการวินิจฉัยปัญหา กำหนดทิศทางและนโยบายให้ดำเนินไปตามความมุ่งหมายของการ จัดการศึกษาได้

การวัดผลและการประเมินผล เป็นสิ่งที่ต้องกระทำต่อเนื่องกันบางครั้งเราหมาย รวมว่า เป็นสิ่งเดียวกัน หากที่จะแยกออกจากกันได้ ความหมายของคำว่า การวัดผลและการประเมินผล ได้มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

อนันต์ ศรีโสภณ (2525: 2) ได้กล่าวถึงความหมายของการวัดและประเมินผล สรุปได้ว่า การวัดผลหมายถึง การกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์ เข้ากับวัตถุสิ่งของ เหตุการณ์ หรือ พฤติกรรม ที่เป็นไปตามกฎ ส่วนการประเมินผล เป็นกรรมวิธีของการวางแผน การเก็บรวบรวม ข้อมูล และการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในทางเลือกต่าง ๆ การประเมินผลจำเป็น ต้องอาศัยการทดสอบ... การวัดและประเมินผลจะทำใน เรื่องของ คุณลักษณะ หรือคุณสมบัติของคน เช่น การวัดบุคลิกภาพ การวัดความสามารถในวิชาต่าง ๆ การวัดความถนัดทางภาษา เป็นต้น

รุ่งทิวา จักรกร (2527: 196-197) ได้กล่าวถึงความหมายของการวัดและ ประเมินผล สรุปได้ว่า การวัดผลหมายถึงการกำหนดค่าตัวเลขให้กับสิ่งของ เหตุการณ์หรือพฤติกรรม ของมนุษย์ที่เป็นไปหรือปฏิบัติตามกฎมีลักษณะ เป็นปรนัยและวิทยาศาสตร์ เป็นสิ่งที่สังเกตได้และวัดได้ การประเมินผล หมายถึง การนำผลที่ได้จากการทดสอบหรือการวัดมาสรุปตีค่าว่าคุณภาพ เป็นอย่างไร

บ้างอย่างมีหลักเกณฑ์

กานดา ชุนลาภทวี (2528: 2) ได้กล่าวถึงความหมายของการวัดและประเมินผลสรุปได้ว่า การวัดหมายถึงการกำหนดตัวเลข หรือ สัญลักษณ์ให้ เข้ากับสิ่งของหรือ เหตุการณ์ต่าง ๆ ตามกฎเกณฑ์โดยเป็นการกำหนดปริมาณของสิ่งที่ต้องการจะวัด การประเมินผล หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งของหรือการกระทำใด ๆ โดยครอบคลุมทั้งปริมาณและคุณภาพ เป็นกระบวนการที่ต้องมีการวัดและวินิจฉัย ตัดสินคุณค่าที่ได้จากการวัดอย่างมีกฎเกณฑ์

จากความหมายของการวัดและประเมินผลดังกล่าวข้างต้น สามารถกล่าวได้ว่าการวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการที่ต้องกระทำต่อเนื่องกัน เพื่อประเมินค่าความก้าวหน้าของนักเรียนในการเรียนวิชานั้น ๆ และเพื่อให้ทราบถึงกระบวนการเรียนการสอนที่ครูจัดให้กับนักเรียนบรรลุผลสำเร็จเพียงไร เพื่อจะได้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

การวัดและประเมินผลโดยทั่วไปทำเพื่อต้องการทราบความเจริญของงานของนักเรียน และเพื่อหาข้อบกพร่องในการเรียนการสอน นอกจากนี้การวัดและประเมินผลยังมีวัตถุประสงค์อื่นอีกหลายประการ บุญเชิด ญูญโญนนิตพงษ์ (2519: 4-6) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผลสรุปได้ ดังนี้

1. วัดผลเพื่อจัดอันดับ (Placement) เป็นการวัดเพื่อระดับความสามารถของนักเรียนแต่ละคนว่า อยู่ตรงระดับใดของกลุ่ม ซึ่งทำให้สามารถแยกแยะและจัดประเภทได้ว่าใครเก่งอ่อนอย่างไร
2. วัดผลเพื่อวินิจฉัย (Diagnosis) เป็นการวัดผลเพื่อวินิจฉัยสาเหตุว่าการที่เด็กเรียนวิชานี้ได้ไม่ดีเนื่องจากอะไร เป็นแนวทางในการช่วยแก้ไขส่งเสริมการเรียนของเด็ก ตลอดจนปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. วัดผลเพื่อเปรียบเทียบ (Assessment) เป็นการวัดผลเพื่อพัฒนาการทั้งทางกายจิตใจ และสติปัญญาของเด็ก ว่างอกงามจากเดิมเท่าใด เป็นการเปรียบเทียบสมรรถภาพของตัวนักเรียนเองในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ว่าเปลี่ยนแปลงไปเท่าใด เช่น การสอบวัดก่อนเรียน และสอบวัดหลังเรียน

4. **วัดผลเพื่อพยากรณ์ (Prediction)** เป็นการวัดผลเพื่อกำหนดเหตุการณ์ข้างหน้าในอนาคต โดยดูคะแนนที่วัดได้ในปัจจุบัน ว่าผู้ที่ได้คะแนนระดับนี้จะสามารถเรียนทางสาขาใดได้สำเร็จ ควรจะเลือกเรียนอะไร

5. **วัดผลเพื่อประเมิน (Evaluation)** เป็นการนำผลมาประเมินคุณภาพทางการศึกษาเป็นส่วนรวมว่า กระบวนการศึกษาที่จัดทำอยู่ดี เหมาะสมหรือไม่ การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายเพียงใด

การวัดและประเมินผลนอกจากจะทำให้ทราบถึงพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของนักเรียน ข้อบกพร่องในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ในด้านอื่น ๆ อีกมาก ดังที่ อนันต์ ศรีโสภณ (2525: 4-5) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวัดและประเมินผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ก. **ประโยชน์ต่อครู**

1. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมเบื้องต้นของนักเรียนแก่ครู
2. ช่วยให้ครูสามารถกำหนดและปรับปรุงจุดมุ่งหมายของแต่ละคนได้ชัดเจน
3. ช่วยให้ครูทราบว่าสอนบรรลุจุดมุ่งหมายต่าง ๆ เหล่านี้มากน้อย
4. ช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงเทคนิคการสอนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ยิ่งขึ้น

เพียงไร

ยิ่งขึ้น

ข. **ประโยชน์ต่อนักเรียน**

1. ช่วยให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายและความต้องการของครูได้ถูกต้อง
2. เพิ่มแรงจูงใจในการเรียน
3. ช่วยให้มีนิสัยในการเรียนดีขึ้น
4. ช่วยให้ทราบว่าตนเองเก่งอ่อนในวิชาอะไร

ค. ประโยชน์ต่อการแนะแนว

ครูแนะแนวและโรงเรียนอาจนำข้อมูลในคำค้นต่าง ๆ ที่ได้จากการวัดผลของนักเรียน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจ เจตคติ ฯลฯ ไปใช้ประโยชน์ในการให้คำแนะนำนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ เช่น การศึกษาต่อ การเลือกอาชีพ และการแก้ปัญหาส่วนตัว

ง. ประโยชน์ต่อการบริหาร

การตัดสินใจในการบริหารงาน โดยเฉพาะงานทางด้านการศึกษาทุกระดับ จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากการวัดและประเมินผลอยู่เสมอ เช่น การคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ การจัดแบ่งประเภทและการสับเปลี่ยนโยกย้าย การรับสมัครนักเรียนเข้าเรียน เป็นต้น

จ. ประโยชน์ต่อการวิจัย

การแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการสอน การแนะแนวและการบริหารการศึกษา จำเป็นต้องอาศัยการวิจัย การวัดผลเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของการวิจัย ช่วยในการวัดและรวบรวมข้อมูล การวิจัยจะได้ผลดีเพียงใดขึ้นอยู่กับวิธีการวัดผล จะสามารถวัดข้อมูลได้เที่ยงตรง และมีความเชื่อมั่นเพียงใด

การวัดและประเมินผลมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของชาติทุกระดับ จึงต้องมีหลักในการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาให้มากที่สุด บุญเรียง ขจรศิลป์ (2527: 6) ได้กล่าวถึงหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สรุปได้ดังนี้

1. ควรเน้นการนำผลมา ใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนมากกว่าตัดสินได้ตก
2. ควรคำนึงถึงประสบการณ์ วัย พัฒนาการด้านร่างกาย และจิตใจของนักเรียนด้วย
3. ควรดำเนินการให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนและการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ
4. ควรดำเนินการอย่างมีระบบและผสมผสานกับการสอน
5. ควรประเมินให้รอบด้านทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะในการปฏิบัติ และพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านคือ ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม

๕. ผู้สอนควรมองแนวการวัดผล เกณฑ์ในการตัดสิน ตลอดจนแนวทางปฏิบัติให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้า เพื่อให้ได้ผลที่สมบูรณ์ที่สุด

การวัดและประเมินผลจะต้องทำอย่างมีขั้นตอน เพื่อให้ได้ผลที่มีความเที่ยงตรง และเชื่อถือได้ บุญธรรม กิจปริศามวิสุทธิ (2524: 16-18) ได้กล่าวถึงกระบวนการของการวัดและประเมินผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ ก่อนวัดและประเมินผลต้องกำหนดวัตถุประสงค์ว่า ต้องการวัดอะไร วัดแค่ไหน วัดไปทำไม วัดดูประสงค์ต้องชัดเจน
 2. เลือกสถานการณ์ปัญหาและกิจกรรมที่จะใช้สอบ คือ เลือกเนื้อหาวิชาที่จะใช้สอบให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
 3. ร่างและเขียนข้อสอบ ข้อสอบที่ใช้ควรมีหลาย ๆ ชนิด ใช้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดให้มากที่สุด การวัดความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ควรใช้ข้อสอบปรนัย ถ้าวัดการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ อาจใช้ข้อสอบอัตนัย
 4. จัดดำเนินการสอบ กำหนดเวลา สถานที่ให้เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกซึ่งความสามารถได้อย่างเต็มที่
 5. กำหนดหลักเกณฑ์ในการให้คะแนน ควรกำหนดให้ชัดเจนในการให้คะแนน ข้อสอบแต่ละข้อ และการรายงานผลของคะแนนที่ได้จากการวัด
 6. ตรวจสอบข้อสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ ควรทำตามเกณฑ์ที่กำหนด การวิเคราะห์ข้อสอบ เพื่อดูว่ามีความเชื่อมั่นเที่ยงตรง ควรนำไปใช้ต่อไปหรือไม่
 7. อภิปรายข้อสอบและผลการสอบ นำผลการสอบไปอภิปรายร่วมกับนักเรียนที่สอบ เพื่อเป็นผลย้อนกลับให้นักเรียนได้ทราบว่า คนทำผิด ทำถูกอย่างไร เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องต่อไป และเพื่อให้ข้อสอบนั้นมีความหมายชัดเจนขึ้น
 8. ปรับปรุงข้อสอบ นำผลการวิเคราะห์ข้อสอบและผลการอภิปรายข้อสอบของนักเรียน มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ข้อสอบที่มีคุณภาพไม่ดีเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในโอกาสต่อไป
- การวัดและประเมินผลวิชาภาษาไทยนั้น สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์ทรัพย์ (2523: 242-245) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ในการวัดและประเมินผลการสอน

ภาษาไทยไว้สรุปได้ ดังนี้

1. เพื่อทดสอบความรู้ทางภาษาไทยของนักเรียน ก่อนที่จะลงมือสอน การทดสอบแบบนี้จะช่วยให้ครุทราบายว่า นักเรียนมีความสามารถทางภาษามากน้อยเพียงไร เพื่อจะได้จัดการเรียนการสอนได้เหมาะสม
2. เพื่อแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามความสามารถทางภาษาของนักเรียนเอง ในกรณีนี้โรงเรียนใดมีโครงการที่จะจัดสอนภาษาไทย โดยวิธีแบ่งเด็กตามความสามารถก็อาจทำได้
3. เพื่อจัดพัฒนาการและสัมฤทธิ์ผลในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนว่า ได้มีความก้าวหน้าและเกิดการ เรียนรู้ขึ้นมากน้อยเพียงไร
4. เพื่อให้ครูผู้สอนได้ทราบว่าการสอนของคนมีประสิทธิภาพหรือไม่มากน้อยเพียงใด จะได้รับปรุงปรุงการสอนให้ประสมผลดียิ่งขึ้น
5. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ทราบผลการเรียนของตนเป็นระยะ ๆ เป็นการทราบความก้าวหน้าและจุดบกพร่องของตนเอง และปรับปรุงวิธีการเรียนของตนเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
6. เพื่อช่วยให้ครูได้พิจารณาว่า นักเรียนแต่ละคนมีข้อบกพร่องทางการเรียนภาษาไทยในด้านใดบ้าง ทั้งนี้ เพื่อที่จะช่วยแก้ไขและสอนซ่อม เสริมให้ดีขึ้น
7. เพื่อสร้างความสนใจให้นักเรียน เกิดความสนใจและมีความกระตือรือร้นในการเรียนภาษาไทย
8. เพื่อทราบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาไทย และหาทางช่วยเหลือให้นักเรียนมีทัศนคติดีขึ้น
9. เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนภาษาไทยของนักเรียน ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการให้คำปรึกษา ในด้านการ เลือกวิชาเรียน ในสาขาวิชาภาษาไทยต่อไป
10. เพื่อปรับปรุงวิธีการทดสอบและข้อทดสอบให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ควรปฏิบัติโดยมีขั้นตอนที่เหมาะสม เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง สมศักดิ์ ลินธุระเวช และ จันทิมา

พรหมโชติกุล (2525: 188-234) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาภาษาไทย สรุปได้ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาภาษาไทย กล่าวคือ จุดมุ่งหมายควรจะถูกกำหนดออกมาว่า ในการวัดและประเมินผลครั้งนั้น ๆ จะวัดและประเมินผลเด็กกลุ่มใด จะวัดคุณลักษณะหรือพฤติกรรมอะไรของเด็ก และวัดเพื่ออะไร
2. กำหนดการวัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของเนื้อหา คือกำหนดขอบข่ายของเนื้อหา และปริมาณของพฤติกรรมที่จะวัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนในเนื้อหาวิชา
3. กำหนดเครื่องมือที่จะใช้วัด เครื่องมือที่จะใช้วัดและประเมินผลมีหลายชนิด บางชนิดวัดพฤติกรรมได้เพียงบางอย่าง การวัดแต่ละครั้งจึงต้องระมัดระวังเรื่องการเลือกเครื่องมือให้เหมาะสม อาจต้องใช้เครื่องมือหลาย ๆ ชนิดประกอบกัน
4. สร้างเครื่องมือที่จะใช้วัด เมื่อกำหนดเครื่องมือที่จะใช้วัดได้แล้ว จึงลงมือสร้างตามหลักเกณฑ์ของการสร้าง เครื่องมือนั้น
5. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อให้เครื่องมือมีคุณภาพดี เชื่อถือได้ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการวัดและประเมินผลได้อย่างแท้จริง จึงควรมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำไปใช้
6. คำเป็นการวัด จะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถของคนออกมาอย่างเต็มที่ โดยบอกจุดมุ่งหมายของการวัดให้นักเรียนทราบ จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ปฏิบัติตามหลักการวัดที่ดี
7. ประเมินผล ผู้วัดต้องเข้าใจเรื่องความหมายของคะแนนเพื่อสรุปออกมาใช้ประโยชน์ ใช้บอกระดับความสามารถของนักเรียน ใช้ปรับปรุงการสอน
8. รายงานผล เพื่อให้นักเรียนทราบถึงความเจริญงอกงามของคน เพื่อให้ครูผู้ปกครอง ได้ทราบถึงพัฒนาการของเด็ก และเพื่อเป็นหลักฐานทางการเรียนของนักเรียน การรายงานผลอาจทำได้โดย รายงานแบบแสดงระดับผลการเรียนหรือระบบ เกรด รายงานแบบเส้นภาพ รายงานโดยการเขียนอธิบาย

การวัดและประเมินผลการเรียนวิชาภาษาไทย ครูภาษาไทยควรใช้วิธีการวัดผลหลาย ๆ วิธีประกอบกัน ดังที่ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรีย์ (2523: 242-245)

ได้กล่าวถึงวิธีวัดผลการเรียนการสอนภาษาไทย สรุปได้ว่า เพื่อให้การวัดมีประสิทธิภาพดี สามารถวัดได้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ครูภาษาไทยควรใช้วิธีการวัดผลหลาย ๆ วิธีประกอบกัน และได้เสนอแนะถึงวิธีวัดผลการเรียนการสอนภาษาไทยไว้ ดังนี้

1. การถาม-ตอบปากเปล่า ครูอาจถามคำถามปากเปล่าให้นักเรียนตอบ เป็นการวัดผลว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่ และควรถามนักเรียนหลาย ๆ คนหลาย ๆ คำถามจะได้ครอบคลุมเนื้อหาที่เรียนไปทั้งหมด
2. การสอบถามปากเปล่า สามารถใช้ในการวัดผลการสอนภาษาไทยได้ เพราะนอกจากจะเป็นการวัดผลทางด้านเนื้อหาแล้วยังเป็นการส่งเสริมความสามารถในการพูดของนักเรียนอีกด้วย
3. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่จะช่วยให้ครูได้รู้จักนักเรียนที่คนสอนดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านเนื้อหาวิชาที่เรียนไป และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางภาษา นอกจากนี้จะทำให้ทราบถึงทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อภาษาไทย อุดมคติและค่านิยมต่าง ๆ อีกด้วย
4. การสนทนา จะช่วยให้ครูมีความเข้าใจนักเรียนที่คนสอนดียิ่งขึ้น การสนทนานอกจากจะพูดคุยกัน เกี่ยวกับความรู้ลึกซึ้งนึกคิดของนักเรียน เกี่ยวกับทางด้านภาษาไทยแล้ว ควรสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ได้เรียนไปด้วย
5. การอภิปราย เป็นวิธีการที่จะเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกและทัศนะต่าง ๆ ครูจะได้ทราบถึงความสามารถในการพูด มารยาทในการพูด การยอมรับและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น จะทำให้ทราบว่า นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาภาษาไทยมากน้อยเพียงไร
6. การประชุมกลุ่มย่อย การแบ่งนักเรียน เพื่อให้อภิปรายระดมความคิด จะช่วยให้ครูประเมินผลการสอนได้เป็นอย่างดี
7. การสังเกต ครูควรที่จะได้สังเกตการใช้ภาษาไทยของนักเรียน ในขณะที่นักเรียนร่วมกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และควรจดบันทึกว่านักเรียนมีความสามารถหรือมีข้อบกพร่องด้านใดบ้าง
8. การใช้แบบสอบถาม เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนของตนเอง นักเรียนจะได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการเรียนการ

สอนภาษาไทยและเสนอข้อคิดต่าง ๆ ของคน

๑. การให้นักเรียนทำรายงาน เสนอผลการค้นคว้า วิธีนี้จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้อย่างกว้างขวางขึ้น การให้นักเรียนรายงานหน้าชั้นเรียน และมีการซักถามแสดงความคิดเห็นประกอบจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ครูสามารถวัดผลได้ทั้งในด้านเนื้อหา และพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกมา

10. การใช้มาตราส่วนประเมินค่า วิธีนี้จะช่วยให้ประเมินผลได้อย่างละเอียด และมีความเป็นปรนัยมากขึ้น เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินตนเอง ทำให้นักเรียนยอมรับข้อบกพร่องของตนเองและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

11. การบันทึกพฤติกรรมทางภาษาของนักเรียน คือการสังเกตการใช้ภาษาของนักเรียนแล้วบันทึกไว้ ซึ่งอาจสังเกตพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ไปด้วย เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการวางแผนปรับปรุงการใช้ภาษาและพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ของนักเรียน

12. วัดผลโดยใช้แผนภูมิแสดง เกณฑ์ต่าง ๆ ที่ได้ตั้งไว้วิธีนี้ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนช่วยกันสร้างเกณฑ์ในด้านต่าง ๆ ไว้ เช่น การฟังที่ดี การสนทนา การอภิปราย เมื่อนักเรียนลงมือปฏิบัติก็ควรนำเกณฑ์นั้น ๆ มาใช้เป็นเครื่องช่วยตัดสิน

13. การสอบข้อเขียน ข้อสอบที่ใช้ควรมีทั้งแบบปรนัยและอัตนัย ครอบคลุมเนื้อหาได้ทั้งหมด เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

นอกจากวิธีดังกล่าวแล้ว ครูภาษาไทยอาจวัดผลด้วยวิธีอื่น ๆ เช่น การวาดภาพ ประกอบการเรียนวรรณคดี การแสดงบทบาท การแสดงละคร การโต้วาที การใช้สถานการณ์จำลอง การได้กลอนสด สักวา การตกแต่งป้ายนิเทศ และอื่น ๆ

ดังนั้นในการวัดและประเมินผล ครูภาษาไทยจึงควรใช้กลวิธีในการประเมินผลหลาย ๆ วิธี เพื่อจะได้ครอบคลุมเนื้อหา และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของวิชา ตลอดจนให้สามารถวัดพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ได้ครบถ้วน

กระทรวงศึกษาธิการ (2530: 2-3) ได้กำหนดระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ในส่วนที่ว่าด้วยวิธีการประเมินผลการเรียนสรุปได้ดังนี้

วิธีประเมินผลการเรียน

ข้อ 11 การประเมินผลการเรียนระหว่างภาคเรียน ให้ปฏิบัติดังนี้

1. ประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
2. ให้มีการประเมินผลการเรียนทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ เจตคติ

และงานที่มอบหมายให้นักเรียนทำ โดยให้ครอบคลุมจุดประสงค์และเนื้อหาที่เรียน

ข้อ 12 การประเมินผลการเรียนปลายภาคเรียน ให้ปฏิบัติดังนี้

1. ประเมินผลการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เจตคติ และงานที่มอบหมายให้นักเรียนทำ โดยให้ครอบคลุมจุดประสงค์และเนื้อหาของรายวิชาตลอดภาคเรียน
2. การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นรายวิชา ให้นำผลการประเมินระหว่างภาคเรียน รวมทั้งผลการประเมินปลายภาคเรียน ตามอัตราส่วนที่สถานศึกษากำหนด

วิชาภาษาไทย เป็นวิชาที่จัดอยู่ในภาคทฤษฎี และมีการจัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอน สถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา จึงแบ่งคะแนนของวิชานี้ออกเป็นคะแนนระหว่างภาคและคะแนนปลายภาค โดยใช้อัตราส่วน 60 : 40 คะแนนระหว่างภาคนั้นครูจะมอบหมายให้นักเรียนค้นคว้าทำรายงาน ทำกิจกรรมต่าง ๆ และทดสอบย่อย ส่วนคะแนนปลายภาคได้จากทดสอบในเนื้อหาวิชาที่นักเรียนได้เรียนมาแล้ว

2.6 กิจกรรมเสริมหลักสูตร

การเรียนการสอน เฉพาะภายในห้องเรียน เท่านั้นไม่เป็นการเพียงพอ เนื่องจากเวลาในการเรียนมีจำกัด การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร นับว่าเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นสำหรับนักเรียนอย่างยิ่ง การให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนในเรื่องเกี่ยวกับบทเรียน จะช่วยให้นักเรียนมีทักษะดีขึ้น การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียน ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เสริมสร้างบุคลิกภาพ รู้จักทำงานเป็นหมู่คณะ และช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนอย่างละเอียดแจ่มแจ้งขึ้น

การเรียนการสอนในสภาพปัจจุบันมีเนื้อหาความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นมาก เวลาเรียนของแต่ละวิชาจึงไม่เพียงพอในการจัดการเรียนการสอน จึงจำเป็นต้องหาทางให้นักเรียนได้เรียนรู้นอกเวลาเรียน โดยการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสำหรับคำว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน ซึ่งจะขอนำมากล่าวเพียงบางส่วนดังนี้

สุจริต เพียรชอบ (2525: 168) ได้กล่าวเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรสรุปได้ว่า เป็นกิจกรรมที่วัดขึ้นนอกเวลาเรียน เป็นประสบการณ์ที่ดีสำหรับผู้เรียน ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้สมบูรณ์ขึ้น เป็นกิจกรรมที่ไม่มีหน่วยกิต ไม่มีคะแนน คณาจารย์และผู้บริหารจะต้องยอมรับ ให้การสนับสนุนให้ความสะดวกเพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปได้ด้วยดี

ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ และวินนอร์ มะทา (2528: 5) ได้กล่าวว่า "กิจกรรมเสริมหลักสูตรหมายถึงกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดและสนับสนุนให้ผู้เรียนจัดขึ้นเพื่อสนองความสนใจ และส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนนอกเหนือจากหลักสูตรปกติ ไม่มีการให้คะแนนทางวิชาการ และผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านั้นด้วยความสมัครใจ"

คาร์เตอร์ วี กู๊ด (Carter V. Good 1945: 7) กล่าวว่า "กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง โปรแกรม และการจัดดำเนินงาน ซึ่งนักเรียน องค์การนักศึกษาหรือสถาบันการศึกษาจัดทำขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสนุกสนาน เพิ่มพูนความรู้ ส่งเสริมความถนัดและความสนใจ ไม่มีการให้หน่วยกิตทางวิชาการและอยู่ภายใต้การควบคุมของสถาบันการศึกษา "

จึงพอสรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในด้านเนื้อหาวิชาให้แก่ผู้เรียน และมุ่งที่จะพัฒนาและส่งเสริมพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนให้เจริญงอกงามมากยิ่งขึ้น เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยให้นักเรียนเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ ไม่มีคะแนน

กิจกรรมเสริมหลักสูตรสามารถช่วยแก้ปัญหาในการเรียนการสอนได้ช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน ทำให้สนใจในบทเรียนมากขึ้น แก้ปัญหาการขาดเรียนหรือหนีเรียน และนอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพก่อให้เกิดความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออกในทางที่เหมาะสม ประภาพรรณ สุวรรณสุข (2523: 40) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตรสรุปได้ดังนี้

1. ผู้สอนสามารถใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็น เครื่องมือในการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรวมกลุ่มของผู้เรียนไปใช้ในทางที่ดีตามความต้องการของสังคม
2. ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ตรงและสามารถนำเอาประสบการณ์เหล่านี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. ช่วยส่งเสริมความเจริญเติบโตของผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

4. ช่วยให้นักเรียนใช้เวลาว่างไปในทางที่ถูกต้อง

5. ช่วยฝึกผู้เรียนให้รู้จักอยู่ร่วมกันโดยราบรื่นในสังคมประชาธิปไตย

6. ช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักใช้ความคิด ตัดสินใจ และสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้โดยลำพัง

7. ช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการร่วมมือกันทำงานในสังคม

8. ช่วยฝึกให้ผู้เรียนมีความสามัคคีรักสถาบันและรักหมู่คณะ

9. ช่วยฝึกให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย

10. ช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

11. ส่งเสริมความสนใจให้เหมาะสมกับลักษณะของความแตกต่างของผู้เรียน เป็น

รายบุคคล

12. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในสาขาที่ตนถนัด

13. ช่วยลดปัญหาการขาดเรียนของผู้เรียน เพราะถ้าสถาบันได้จัดกิจกรรมในสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ ผู้เรียนก็จะกระตือรือร้นที่จะมาเรียน

14. สร้างอุปนิสัยที่ดีให้แก่ผู้เรียน เช่น การจัดกิจกรรมชุมนุมจะช่วยให้สมาชิกเข้าใจปัญหาของผู้อื่น รู้จักรับใช้ผู้อื่นไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว

15. ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหารอาจารย์และผู้เรียน

16. ช่วยทำให้หลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ภาษาไทย เป็นวิชาทักษะจำ เป็นต้องให้นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกฝนจนเกิดความ
รู้ความเข้าใจอย่างถูกต้อง เพื่อจะได้ใช้ภาษาในการสื่อสารในคำณต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักเรียน ช่วยให้
นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ภาษาทั้งในและนอกห้องเรียน ได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง ช่วยเสริม
สร้างประสบการณ์ด้านภาษาให้นักเรียน ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่สมบูรณ์

กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย จะช่วยให้การเรียนการสอนในชั้นเรียนดีขึ้น เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเวลาเรียน ไม่มีคะแนน นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ ทำให้ได้ความรู้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย จึงนับว่ามีคุณค่าต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเป็นอย่างยิ่ง สมถวิล วิเศษสมบัติ (2525: 175-176) ได้กล่าวถึงคุณค่าของกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้นักศึกษามีความหมายสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะหลักสูตรหมายถึง กิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงปรารถนา

2. ช่วยให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยได้กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น เช่นนักเรียนอาจจัดตั้งกลุ่มผู้สนใจศึกษารวบรวมภาษาถิ่น เปรียบเทียบกับภาษาไทยกลาง รวบรวมเพลงกล่อมเด็ก นิทาน เป็นต้น

3. สนองความต้องการทางจิตวิทยาของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนได้แสดงออกตามความสามารถของตนเอง ก่อให้เกิดความมั่นใจ เกิดความรู้สึกรักภูมิใจ และปลอดภัย

4. นักเรียนมีความคล่องแคล่วชำนาญทางภาษายิ่งขึ้น เพราะภาษาไทยเป็นวิชาทักษะเมื่อได้มีโอกาสฝึกมากเท่าใด ก็ยิ่งมีทักษะสูงขึ้นเท่านั้น

5. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นพบความสนใจความสามารถและความถนัดพิเศษของตนเอง เช่น แต่งกลอน เรื่องสั้น เป็นต้น

6. ช่วยส่งเสริมความเป็นนักประชาธิปไตยให้กับนักเรียน ในการร่วมกิจกรรมนักเรียน อาจเป็น ประธาน กรรมการ หรือสมาชิก เป็นการฝึกการเป็นผู้นำผู้ตาม ฝึกความรับผิดชอบในกิจกรรมที่ร่วมกันทำ

7. ส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละคนมีบุคลิกลักษณะที่พึงปรารถนา มีวินัยในตนเอง เนื่องจากแต่ละคนมีโอกาสฝึกพูด ฝึกอภิปราย ประชุม แสดงละคร บทบาทสมมุติ รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับบุคคลอื่น ๆ รู้จักคิดจิตใจ ซึ่งช่วยให้นักเรียนมีบุคลิกลักษณะและมีท่วงท่าทางดีขึ้น

8. ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมของนักเรียน นักเรียนมีโอกาสจัดกิจกรรม ทั้งในระดับโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน เช่น จัดอภิปราย โต้เถียง จัดนิทรรศการทางภาษาและ

วรรณคดี ทำให้นักเรียนได้สัมผัสกับนักเขียนคนอื่น ๆ ทั้งในโรงเรียนเดียวกันและนอกโรงเรียน

๑. นักเรียนได้ใช้เวลาว่างอย่างมีประโยชน์ ก่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน ครู และเพื่อนนักเรียนด้วยกันก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ

นอกจากนี้ สุจริต เพียรชอบ (2525: 174) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย สรุปได้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ทางภาษาไทยให้กว้างขวางลึกซึ้ง และมีโอกาสได้ศึกษาหาความรู้ และฝึกฝนทักษะทางภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น
2. เพื่อช่วยให้หลักสูตรภาษาไทยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยที่นักเรียนมีโอกาสดำเนินการหาความรู้ และฝึกฝนทักษะทางภาษาไทยทั้งใน เวลา เรียนและนอกเวลาเรียน ช่วยให้การเรียนการสอนภาษาไทยบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้
3. เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจในวิชาภาษาไทยมากยิ่งขึ้น โดยจัดสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบความถนัดและความสามารถพิเศษทางด้านภาษาไทยของตนเอง และพัฒนาความสามารถนั้น ๆ ให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป
4. เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย ด้วยการส่งเสริมความสามารถในด้านการพูด และการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ฝึกฝนศิลปะในการประชุม ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น การตัดสินใจ และการแสดงออกซึ่งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
5. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักใช้เวลาว่างอย่างมีประโยชน์และมีคุณค่า
6. เพื่อช่วยส่งเสริมให้นักเรียน เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี รู้จักใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ และตามระเบียบของสังคม สามารถสื่อสารแสดงความรู้ ความคิดของตน ให้ผู้อื่นได้รับทราบอย่างชัดเจน และสามารถวางตนได้ดีในสังคม
7. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้จัดกิจกรรมทางภาษาได้อย่างเสรีตามที่ตนเองสนใจและสมัครใจ อันจะทำให้เกิดความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน ในกิจกรรมภาษาไทยที่ได้จัดทำขึ้น

8. เพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเอง มีวินัย รู้จักบังคับตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

9. เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับวิทยากร หรือบุคคลอื่นในชุมชนที่นักเรียนได้มีโอกาสเกี่ยวข้องกับด้วย

10. เพื่อสร้างขวัญหรือความรู้สึกอันดีของบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่มีต่อโรงเรียนให้ดีขึ้น

กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยสามารถจัดได้หลายรูปแบบ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับนักเรียน ประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับ ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมนั้นส่งเสริมการฝึกฝนทักษะทางภาษาหรือไม่ กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยที่ดีควรมีลักษณะช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย อาจแบ่งได้เป็นกิจกรรมทางด้านการใช้ภาษาไทย ด้านหลักภาษา และด้านวรรณคดี ในการจัดกิจกรรมควรจัดให้ครอบคลุมทุก ๆ ด้าน เพื่อนักเรียนจะได้รับความรู้และฝึกฝนทักษะทางภาษาไทยได้ครบถ้วน กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นควรสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของวิชา ควรทำอย่างสม่ำเสมอ โดยมีโครงการหรือแผนงานเตรียมไว้ล่วงหน้า และควรคำนึงถึงประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้วย

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยในแต่ละครั้งควรได้รับการประเมินผลทุกครั้ง เพื่อจะได้รับทราบถึงประโยชน์ที่ได้รับและควรแจ้งผลการประเมินผลแต่ละครั้งให้สมาชิกได้ทราบด้วย สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม (2523: 208-209) ได้เสนอแนะวิธีการประเมินผลกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยว่า ควรมีหลักการและวิธีการประเมินดังต่อไปนี้

1. ควรมีการประเมินผลการจัดกิจกรรม เป็นระยะ ๆ อย่างน้อยควรจะมีการประเมินภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อดูว่ากิจกรรมที่จัดได้ผลมากน้อยเพียงใด กิจกรรมใดควรจัดต่อไป กิจกรรมใดควรปรับปรุงให้ดีขึ้น

2. การจัดกิจกรรมแต่ละครั้งไม่ว่าจะเป็นการจัดนิทรรศการ การแสดงละคร การจัดสัปดาห์แห่งวรรณคดี หรือกิจกรรมใดก็ตามควรมีการสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม เป็นการประเมินผลการจัดกิจกรรมเฉพาะอย่าง

3. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ทั้งผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษาและสมาชิก ควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยทั่วถึงกัน
4. การประเมินผลการจัดกิจกรรมควรจัดหลาย ๆ ด้าน ทั้งในด้านคุณค่าของกิจกรรม วัตถุประสงค์ในการจัด ความสะดวก อาคารสถานที่ อุปกรณ์ ระยะเวลาที่จัดความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมนั้น ๆ การบริหารกิจกรรมและอื่น ๆ
5. หากเป็นไปได้น่าที่จะได้ศึกษา เปรียบเทียบดูว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ภาษาไทย มีสัมฤทธิ์ผลการ เรียนในวิชาภาษาไทยแตกต่างไปจากผู้ที่ไม่ได้ร่วมกิจกรรมหรือไม่ มากน้อยเพียงใด
6. วิธีการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทย อาจทำได้หลายวิธีดังนี้คือ
 - 6.1 สังเกตจากการ เข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
 - 6.2 ดูจากผลงานที่ปรากฏขึ้นจากการจัดกิจกรรมของนักเรียน
 - 6.3 ใ้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา และนักเรียนตอบแบบประเมินกิจกรรมที่ครูและนักเรียนช่วยกันจัดทำขึ้น

ครูภาษาไทยควรตระหนักในคุณค่าของกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย ควรศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการจัด เลือกกิจกรรมให้เหมาะสม คำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน ควร เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เสริมสร้างอุปนิสัยที่ดีในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และที่สำคัญกิจกรรมนั้นควรทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย

ข. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยที่กล่าวถึงเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยในด้าน จุดมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และกิจกรรมเสริมหลักสูตร

สมลักษณ์ สุกหอม (2521: 88-91) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "โปรแกรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาในด้าน

ความมุ่งหมาย วิธีการจัด และการเข้าร่วมกิจกรรม ประเภทของกิจกรรมที่จัดและประโยชน์ การประเมินผลอุปสรรคปัญหา และเพื่อสร้างโปรแกรมการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 2 ชุด สำหรับอาจารย์ 96 คน และนักเรียน 400 คน นำข้อมูล มาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ทุกโรงเรียนมีการ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทย โดยมีความมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีความรู้และทักษะ ทางภาษาดีขึ้น ตลอดจนให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย ผู้ริเริ่มการจัดกิจกรรมคือ อาจารย์ หมวดีวิชาภาษาไทยและนักเรียน ดำเนินการโดยอาจารย์และนักเรียนร่วมกันวางแผนและจัดการ กิจกรรมที่จัดขึ้นมีทั้งการใช้ภาษา หลักภาษาไทย และวรรณคดี มีการประเมินผลทุกครั้งที่เกิดกิจกรรม และวิธีการที่เป็นส่วนใหญ่คือ สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนและดูผลงานที่นักเรียน ปฏิบัติและนำผลไปปรับปรุงในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรม คือ นักเรียนไม่สนใจไม่เข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรม อาจารย์บางส่วนไม่ร่วม มีอสนับสนุน นอกจากนั้นยังมีปัญหาในด้าน เวลา อุปกรณ์ และงบประมาณ

สาโรจน์ นิลคำ (2521: 106) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความต้องการด้าน เทคโนโลยีทางการศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษา" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพของปัญหาความต้องการ ความรู้ ประสบการณ์ด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการศึกษาของบรรดา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ผู้สอน 1000 ฉบับ และเจ้าหน้าที่ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาจำนวน 11 แห่ง นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ อาจารย์ส่วนใหญ่มีความรู้และประสบการณ์ด้านโสตทัศนศึกษาพอสมควร และ เห็นคุณค่าของสื่อการสอน มีความประสงค์จะนำเอาสื่อการสอนมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง การเรียนการสอน ในขณะที่โสตทัศนศึกษามีจำนวนจำกัด อาจารย์เห็นว่า มีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา เกี่ยวกับการใช้โสตทัศนศึกษา อาจารย์มีความประสงค์ ที่จะได้รับความรู้ ประสบการณ์เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการใช้และผลิตสื่อการสอนต่าง ๆ สำหรับ วิทยาลัยอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้านโสตทัศนศึกษา เพียงคนเดียวและเจ้าหน้าที่ ส่วนมากไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านนี้โดยตรง อาจารย์ร้อยละ 74.64 ต้องการให้มีศูนย์กลางการผลิตและบริการสื่อการสอนสำหรับบริการให้กับวิทยาลัย ร้อยละ 91.00 ต้องการให้วิทยาลัยจัด ศูนย์สื่อการศึกษาขึ้น เป็น เอกเทศ

บุชรินทร์ พ้ารัมย์ขาว (2522: 66-68) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การใช้สื่อการสอนในการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพการใช้สื่อการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาและเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนราษฎร์เกี่ยวกับการใช้ ความต้องการ ปัญหาและอุปสรรคการใช้สื่อการสอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารและครูผู้สอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนราษฎร์ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 100 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าอัตราส่วนวิกฤติ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ สื่อการสอนที่มีมากที่สุดโรงเรียนราษฎร์คือ กระดานคำ หนังสืออ้างอิงประกอบบทเรียน หนังสือพิมพ์ วารสารและรูปภาพต่าง ๆ ผู้บริหารและครูภาษาไทยมีความต้องการให้จัดศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับบริการให้คำแนะนำและยืมสื่อการสอนไปใช้ได้ ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อการสอน พบว่า ครูไม่ทราบแหล่งบริการสื่อการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ไม่มีเวลาคิดและเตรียมสื่อการสอน ขาดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการสอน โรงเรียนมีสื่อการสอนจำนวน จำกัด และไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการสอน ไม่ได้ได้รับความสะดวกในการติดต่อขอยืมสื่อการสอนจากภายนอกโรงเรียน สื่อการสอนที่ครูต้องการมากคือ หนังสืออ้างอิงประกอบบทเรียน ห้องปฏิบัติการ ภาษาไทย หนังสือพิมพ์ วารสาร เครื่องบันทึกเสียงและรูปภาพต่าง ๆ

พรทิพย์ อีรวรวงูร (2522: 78-83) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สถานภาพทางสัคตศัพทกรรมของสถาบันการศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ สำนวณสภาพของสัคตศัพทกรรมและความคิดเห็นของผู้บริหารอาจารย์ นักเรียน และเจ้าหน้าที่ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหาร อาจารย์ นักเรียน และเจ้าหน้าที่ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 289 ฉบับ นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ สถาบันส่วนใหญ่ขาดแคลนอุปกรณ์และไม่มีศูนย์สัคตศัพทศึกษา การใช้และจัดหาสัคตศัพทกรรมเพื่อใช้ประกอบการสอนของครูอาจารย์น้อยมาก เนื่องจากครูมีชั่วโมงสอนมากเกินไปไม่มีเวลาเตรียมและจัดหา ขาดความรู้ในการใช้และการผลิต นักเรียนมีความต้องการใช้สัคตศัพทกรรมในการ เรียนรู้มาก ผู้บริหารส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีและสนับสนุนงานสัคตศัพทศึกษา

พัฒนา อิติ เสรี (2522: 103-107) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "ปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรปริญญาตรีของสภาการฝึกหัดครู" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทยในวิทยาลัยครู เกี่ยวกับด้านสัดส่วนของกลุ่มวิชาการบริหารหลักสูตร การดำเนินการสอนของอาจารย์ เนื้อหารายวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการจัดบุคลากร ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 3 ชุด ใช้สำหรับผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 331 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ สัดส่วนของวิชาหลักภาษาและภาษาศาสตร์ ค่อนข้างใช้ภาษา ค่อนข้างผิดยังไม่เหมาะสม เนื้อหาความรู้มากเกินไป เนื้อหาวิชาสามัญสิ้นสกฤต ขัดแย้งกับ เนื้อหาวิชาภาษาต่างประเทศ กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้มากที่สุดคือ การบรรยาย ให้นักศึกษาค้นคว้าทำรายงาน สื่อการสอนที่ใช้มากที่สุดคือ เทปบันทึกเสียง รูปภาพ หุ่นจำลอง การวัดและประเมินผลที่ใช้บ่อยคือ ให้นักศึกษาทำรายงาน ใช้ข้อสอบอัตนัยและปรนัยมาก

พวงเล็ก อุดระ (2523: 57-71) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "การประเมินผลหลักสูตรระดับปริญญาตรีวิชาเอกภาษาไทยของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลหลักสูตรระดับปริญญาตรีวิชาเอกภาษาไทยของสภาการฝึกหัดครู พ.ศ. 2519 และเพื่อหาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรและการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 วิชาเอกภาษาไทยระดับปริญญาตรี จำนวน 76 คน อาจารย์ภาษาไทยที่สอนในวิทยาลัยครู 26 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ นักศึกษาเลือกเรียนวิชาภาษาไทย เพราะชอบ เนื้อหาวิชาสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร และเหมาะกับเวลา อาจารย์เตรียมการสอนค่อนข้างมาก ใช้การสอนแบบบรรยายและให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองมาก กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดมากคือ นิทรรศการ สื่อการสอนที่ใช้มากที่สุดคือนั่งล้อมวงต่าง ๆ อาจารย์และนักศึกษาประเมินผลความรู้ภาษาไทยและวิธีสอนภาษาไทยของนักศึกษาปรากฏว่ามีผลอยู่ในเกณฑ์ดี นักศึกษามีความสามารถอันดับหนึ่งคือ การสอนวรรณคดี รองลงมาคือ ความสามารถในการเตรียมการสอน

เอมอร เนียมน้อย (2524: 66-80) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "พฤติกรรมการสอนภาษาไทยด้านการจูงใจของอาจารย์ในวิทยาลัยครูนครสวรรค์ วิทยาลัยครูกำแพงเพชร วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์และวิทยาลัยครูลำปาง" ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามกับประชากรที่เป็นอาจารย์ภาษาไทย 19 คน กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี 333 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า อาจารย์มีพฤติกรรมการสอนวิชาเอกภาษาไทยในด้านการจูงใจโดยรวมในปริมาณแตกต่างกัน โดย

อาจารย์มีพฤติกรรมในด้านการแต่งกาย เหมาะสมกับอาชีพ เป็นปริมาณมากที่สุด พฤติกรรมที่อาจารย์มีเป็นปริมาณน้อยที่สุดคือ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักศึกษา เมื่อพิจารณาการใช้พฤติกรรมของอาจารย์ในแต่ละด้านพบว่า อาจารย์มีพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจในด้านบุคลิกภาพเป็นปริมาณมากที่สุด ส่วนพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจที่อาจารย์มีปริมาณน้อยที่สุดคือ ด้านการให้รางวัลและการลงโทษ สำหรับความต้องการของนักศึกษาในพฤติกรรมส่วนรวมพบว่า นักศึกษาต้องการให้อาจารย์ใช้พฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจในด้านวิธีสอนมากที่สุด ส่วนพฤติกรรมที่ต้องการให้อาจารย์ใช้น้อยที่สุดคือ การให้รางวัลและการลงโทษ

ชูลี ชัชวาลกิจ (2525: 53-57) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "โครงการเสนอเพื่อจัดกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทย ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร ครูและนักเรียนและเพื่อเสนอโครงการจัดกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามกับตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหาร 44 คน ครูที่สอนภาษาไทย 116 คน นักเรียน 390 คน จากโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร 20 แห่ง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ กิจกรรมเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยในชั้นเรียนที่จัดในระดับมากมีดังนี้ กิจกรรมการฟังคือ การฟังอภิปราย ปาฐกถา ได้วาที หรือต่อกลอนสด การฟังเพลงหรือดนตรี กิจกรรมการพูดคือ การจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขนักเรียนที่มีปัญหาในการพูดและการจัดอภิปรายหรือได้วาที กิจกรรมการอ่านคือ การอ่านและค้นคว้าความรู้จากห้องสมุด กิจกรรมการเขียนคือ การประกวดการแต่งบทร้อยกรองหรือร้อยแก้ว การประกวดการเขียนคำขวัญ โฆษณา หรือจดหมาย และการจัดแสดงผลงานขณะการเขียนในโอกาสต่าง ๆ ส่วนกิจกรรมเกี่ยวกับหลักภาษาที่จัดในระดับมากคือ การพิมพ์เอกสารแจกนักเรียน การแข่งขันสะกดคำยากหรือคำที่มักเขียนผิด การแข่งขันต่อเติมคำฟังเพยและสุภาพนิค กิจกรรมเกี่ยวกับวรรณคดีที่จัดในระดับมากคือ การจัดงานทางวรรณคดีหรือประเพณีไทย การสาธิตการอ่านร้อยแก้ว ร้อยกรอง หรือทำนองเสนาะ และการศึกษานอกสถานที่ ปัญหาในการจัดกิจกรรมคือ ปัญหาในด้านเวลา สถานที่ อุปกรณ์ งบประมาณ และการขาดความสนใจของนักเรียน ข้อเสนอแนะจากผู้บริหารและอาจารย์ ได้แก่ ควรเตรียมโครงการจัดกิจกรรมล่วงหน้าแล้วกำหนดรายละเอียดในเรื่องเวลา อุปกรณ์ งบประมาณ สถานที่ บุคลากร และวิธีดำเนินการให้พร้อม การจัดกิจกรรมนั้นต้องให้น่าสนใจ และควรมีการจัดตั้งชุมนุมภาษาไทย

ศิริรัตน์ วงศ์สุวรรณ (2526 : 61-69) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของนักเรียน ครูและผู้บริหาร เกี่ยวกับหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะพัฒนา เล่มหนึ่ง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ครู และผู้บริหาร เกี่ยวกับหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะพัฒนาเล่มหนึ่ง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียน ครู และผู้บริหาร ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 3 ชุด นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียน 200 คน ครู 180 คน และผู้บริหาร 176 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ วิเคราะห์ความแปรปรวน และหาค่า F (F -test) ทดสอบความมีนัยสำคัญ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ความคิดเห็นของนักเรียน ครูและผู้บริหาร เกี่ยวกับหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะพัฒนา เล่มหนึ่ง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งครูและผู้บริหาร มีความเห็นว่า สิ่งที่เป็นปัญหามากที่สุดได้แก่ เนื้อหาของหนังสือเรียนยากเกินไป เนื้อหาในหนังสือแต่ละบทสัมพันธ์กับ เนื้อหาในหนังสือเรียนวรรณวิจักษณ์ได้ยาก กิจกรรมท้ายบทปฏิบัติได้ยากเนื่องจากมีมากเกินไป ไม่สัมพันธ์กับเวลาเรียน

ชินะพัฒน์ ชื่นแค้น (2528 : 82-89) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "แนวโน้มของหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในช่วงพุทธศักราช 2530-2540" รวบรวมข้อมูลโดยการใช้เครื่องมือในการวิจัยตามเทคนิคเดลฟาย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า แนวโน้มของหลักสูตรภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ลักษณะทั่วไปจะเป็นหลักสูตรแบบทฤษฎีแบบทวิภาคีแบบทวิภาคีทั้ง 4 และหลักภาษามีการสัมพันธ์ทักษะ และเน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นแนวโน้มที่เป็นไปได้มาก จุดประสงค์ของหลักสูตรภาษาไทย มีแนวโน้มคือ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ในระดับที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการนำภาษาไปใช้ในชีวิตการทำงาน หรือศึกษาค้นคว้า เพื่อให้ผู้เรียนคิด เป็นทำ เป็นแก้ปัญหา เป็นสามารถใช้ภาษาอย่างมีความคิดมีระบบ มีเหตุผลได้ ให้ใช้ภาษาเป็น เครื่องมือพัฒนาสติปัญญาและแสวงหาความรู้ วิชาบังคับจะจัดขึ้น เพื่อให้เกิดความสามารถในการใช้ทักษะทั้ง 4 เพื่อการสื่อสารและเพื่อการประกอบอาชีพ วิชาเลือกจะจัดขึ้นเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพตามความสนใจและความถนัด แนวโน้มเนื้อหาของหลักสูตร จะ เป็นไปเพื่อให้นักเรียนใช้ภาษาได้ถูกต้อง เกิดสัมฤทธิ์ผลในการสื่อสาร เนื้อหาต้องทันสมัยทันเหตุการณ์และเป็นประโยชน์ในการสร้างคนให้คิด เป็นทำ เป็น แก้ปัญหา เป็น และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ แนวโน้มกิจกรรมการเรียนการสอน จะ เน้นการทำงาน เป็นกลุ่ม การเรียนจากสิ่งพิมพ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน แนวโน้มการใช้สื่อการสอนในค่านหนังสือเรียน จะมีความถูกต้องของตัวสะกดการันต์ จะใช้หนังสือพิมพ์ และสื่อมวลชนต่าง ๆ ประกอบการ

ค้นคว้า แนวโน้มการ ประเมินผลการ เรียน จะมีวิธีการและ เครื่องมือในการ ประเมินผลหลาย ๆ แบบ จะ เป็นการ ประเมินผลแบบอิง เกณฑ์

พิทยา จำเริญจรสวิทย์ (2528: 57-59) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "ความคิด เห็นของ ผู้บริหารและครู โรงเรียน เอกชนอาชีวศึกษา ใน เขตกรุง เทพมหานคร เกี่ยวกับสื่อ การสอน สาขาช่าง อุตสาหกรรม" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ประสิทธิภาพ ความคิด เห็น ความต้องการใช้ ปัญหาและ อุปสรรคในการใช้ สื่อ การสอนของ ผู้บริหาร และ ครู ใน โรงเรียน เอกชนอาชีวศึกษา ใน เขตกรุง เทพ-มหานคร ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหาร และครู โรงเรียน เอกชนอาชีวศึกษา ใน เขตกรุง เทพ-มหานคร จำนวน 1500 คน แล้วนำข้อมูลมา วิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน เลขคณิต และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารมี ประสิทธิภาพ ในด้านสื่อ การสอนปานกลาง ทั้งครูและผู้บริหารรู้จักสื่อ การสอนมาก และ เห็นว่าสื่อ การสอนมีคุณค่าต่อการ เรียน การสอน นอกจาก นี้ผู้บริหารยังต้องการให้สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษา เอกชนช่วย เหลือใน ด้านบริการ และการ ผลิตสื่อ การสอน เช่น จัดตั้งศูนย์บริการสื่อ การสอนใน กลุ่มโรงเรียน เอกชนอาชีวศึกษา สภาพการ ใช้สื่อ การสอนประเภทอุปกรณ์ของครูและผู้บริหารมีน้อยมาก สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือ ไม่มีเจ้าหน้าที่บริการสื่อ การสอนให้กับครูโดยตรง ครูทำหน้าที่สอนมากจนไม่มีเวลาในการจัดเตรียม สื่อ การสอนและยังมีสื่อ การสอนไม่เพียงพอ

วิไลลักษณ์ วรพวนานนท์ (2528: 54-58) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "ความคิด เห็นของ อาจารย์ภาษาไทยและนักเรียน เกี่ยวกับการ เรียน การสอนวิชาภาษาไทยธุรกิจ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิด เห็นของอาจารย์และนักเรียน เกี่ยวกับการ เรียนวิชาภาษาไทยธุรกิจ ในด้านเนื้อหา การจัดการเรียน การสอน การวัดและประเมินผล กิจกรรมเสริมหลักสูตร และการ จัดบริการทางวิชาการ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด ใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็น อาจารย์ภาษาไทย 30 คน นักเรียน 338 คน นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ อาจารย์และนักเรียนมีความคิด เห็น เกี่ยวกับการ เรียน การสอนวิชาภาษาไทยธุรกิจว่า ครูจัดกิจกรรมการ เรียน การสอนใน ระดับปานกลาง ครูนำสื่อ การสอนมาใช้ในระดับน้อย กิจกรรมที่ใช้มากที่สุดคือ ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ทำแบบเรียน ครูอธิบายเนื้อหาในบทเรียน ครูใช้หนังสือและวารสารประกอบการสอนมาก ด้าน

วิธีการวัดและการประเมินผล อาจารย์และนักเรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ครูวัดและประเมินผล เมื่อจบบทเรียนในแต่ละบทเป็นอันดับแรก ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร อาจารย์และนักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อาจารย์เห็นว่า จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับปานกลาง แต่นักเรียนเห็นว่า จัดน้อย ด้านการจัดบริการทางวิชาการ อาจารย์และนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกัน เห็นว่าการจัดบริการทางวิชาการวิทยาลัยจัดบริการในระดับปานกลาง

ปรีศิกย์ รอดโพธิ์ทอง (2529: 38-40) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการเลือก การผลิต และการใช้สื่อการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัยพลศึกษาภาคเหนือปีการศึกษา 2528" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเลือก การผลิต และการใช้สื่อการสอนของอาจารย์ วิทยาลัยพลศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามกับประชากรที่เป็นอาจารย์ในวิทยาลัยพลศึกษาภาคเหนือ จำนวน 132 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ อาจารย์ในวิทยาลัยพลศึกษาภาคเหนือมีปัญหาในการเลือกสื่อการสอนอยู่ในเขตพื้นที่ปานกลาง ปัญหาเกี่ยวกับการผลิตเกี่ยวกับเงินทุนอยู่ในเขตพื้นที่ปานกลาง ปัญหาในการใช้สื่อการสอนอยู่ในเขตพื้นที่ปานกลาง

พวงเพ็ญ เปล่งปลั่ง (2529: 125-132) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาสภาพ การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น รางวัลพระราชทาน" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น รางวัลพระราชทาน ในด้านการใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน วิธีสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการนิเทศการสอน ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด สำหรับตัวอย่างประชากรที่เป็นครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น รางวัลพระราชทาน ขนาดเล็ก 49 คน โรงเรียนขนาดกลาง 159 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 264 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น รางวัลพระราชทานที่ได้รับรางวัลในปีการศึกษา 2526-2527 จำนวน 69 โรงเรียน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน เลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ในด้านการใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน ครูในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด เห็นว่ามีการดำเนินการด้านจุดประสงค์ของหลักสูตรมาก ส่วนการดำเนินการกำหนดจุดประสงค์ การเรียนรู้ การปฏิบัติ เกี่ยวกับการใช้หนังสือเรียนและหนังสืออ่านนอกเวลาและปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน เห็นว่ามีน้อย ในด้านวิธีการสอน ครูในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด เห็นว่ามีการปฏิบัติตามหลักการและระเบียบวิธีการสอนภาษาไทย ในด้านการใช้สื่อการ

เรียนการสอน ครูในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด เห็นว่ามีการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทต่าง ๆ มีการจัดหาสื่อการเรียนการสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ และมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนน้อย ในด้านการวัดและประเมินผล ครูในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด เห็นว่ามีวัตถุประสงค์ในการวัดและประเมินผลมากทุกประเด็น มีการปฏิบัติตามหลักการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนภาษาไทยมากและมีปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลน้อย ในด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด เห็นว่า มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรประเภทต่าง ๆ น้อย ในด้านการนิเทศการสอน ครูในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด เห็นว่าได้รับความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์น้อย

ระวีวรรณ สาวิการิน (2529: 98-104) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาวิธีสอนภาษาไทยในวิทยาลัยครู" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาวิธีสอนภาษาไทยในวิทยาลัยครูด้าน จุดประสงค์ เนื้อหา วิธีสอน การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามกับตัวอย่างประชากรที่เป็นอาจารย์ภาษาไทย จำนวน 36 คน นักศึกษา 502 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยสรุปได้ว่า อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่า จุดประสงค์และเนื้อหาวิชาวิธีสอนภาษาไทย มีความเหมาะสมมาก การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลมีการปฏิบัติมาก ส่วนวิธีสอนและการใช้สื่อการเรียนการสอนนั้น อาจารย์เห็นว่ามีปฏิบัติมาก แต่นักศึกษาเห็นว่า มีการปฏิบัติน้อย

วิมล ศรีสุวรรณ (2529: 104-107) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูภาษาไทยและผู้บริหารในเขตการศึกษา 3 เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยบังคับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น ความต้องการ ปัญหา และข้อเสนอแนะของครูภาษาไทยและผู้บริหารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยบังคับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครูภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 110 คน ผู้บริหาร 90 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ มาตรการส่วนประสมค่า และแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ครูภาษาไทยและผู้บริหารคิดว่าจุดประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก และสอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร ครูภาษาไทยคาดว่าสามารถสอนได้บรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ในแต่ละข้อได้ในระดับมาก ครูและผู้บริหาร เห็นด้วยมากที่สุด

เกี่ยวกับการกำหนดให้วิชาภาษาไทย เป็นวิชาบังคับ และส่วนใหญ่เห็นว่าจำนวนหนังสือนอกเวลาที่กำหนดให้อ่านเหมาะสมดีแล้ว ครูภาษาไทยและผู้บริหารต้องการให้มีเวลา เรียนวิชาภาษาไทยบังคับเพิ่มขึ้น ส่วนเนื้อหาของหลักสูตรนั้นทั้งครูและผู้บริหาร เห็นว่า มีความเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน และส่งเสริมทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ในระดับมาก โดยแต่ละเล่มมีเนื้อหาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร ครูภาษาไทย เห็นด้วยในระดับมากกับการสอนโดยการสัมพันธ์ทักษะ และการแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และ เกณฑ์การผ่านของรายวิชาให้นักเรียนทราบก่อนสอน ครูภาษาไทย เห็นว่า วิธีสอนแบบศูนย์การเรียน การแบ่งกลุ่มค้นคว้า การอภิปราย และการสอน เป็นคณะ เป็นวิธีสอนที่เหมาะสมกับการใช้สอนวิชา ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุด ส่วนปัจจัยที่สำคัญต่อการสอนนั้น ครู เห็นว่า หลักสูตรหนังสือเรียนและอุปกรณ์การสอน เป็นสิ่งจำเป็นต่อการสอนมาก และครูภาษาไทย เห็นว่า แผนการสอนที่เหมาะสมที่สุด คือ แผนการสอนที่ครูจัดทำขึ้นเอง ครูภาษาไทยและผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นด้วยกับหลักการประเมินผล การเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายในระดับมาก และต้องการข้อสอบมาตรฐานที่ใช้ประเมินผล การเรียนได้ตรงตามจุดประสงค์

ชั้นทอง แสนอุ้ม (2530: 86-90) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "ความต้องการการนิเทศทางวิชาการของครูภาษาไทยสังกัดกรมอาชีวศึกษา" เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศทางวิชาการของครูภาษาไทยในสังกัดกรมอาชีวศึกษาในด้านหลักสูตร จุดประสงค์ เนื้อหาและแบบเรียน วิธีสอน สื่อการสอน การวัดและประเมินผล กิจกรรมเสริมหลักสูตรและด้านความก้าวหน้าทางวิชาการ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด ตัวอย่างประชากรที่ใช้คือ ครูภาษาไทยสังกัดกรมอาชีวศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 328 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ด้านหลักสูตร ครูภาษาไทยมีความต้องการการนิเทศทางด้านจุดประสงค์มากในด้านการแนะนำการจัดสภาพการเรียนการสอน ด้านเนื้อหาวิชา ครูภาษาไทยมีความต้องการการนิเทศทางวิชาการด้าน เนื้อหาและหนังสือเรียนมาก ต้องการ เข้าร่วมประชุมอบรมหรือสัมมนา เนื้อหาความรู้เพิ่มเติมมากที่สุด ด้านวิธีสอน ครูภาษาไทยมีความต้องการนิเทศทางวิชาการด้านวิธีสอนมาก โดยต้องการ เข้าร่วมสัมมนาและประชุมอบรม เกี่ยวกับ เทคนิคการสอนและวิธีสอนมาก ด้านสื่อการสอนต้องการคำแนะนำการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาในการสอนภาษาไทยมาก ด้านการวัดและประเมินผล ต้องการให้ส่งเสริมและสนับสนุนครูภาษาไทยจัดทำแบบทดสอบมาตรฐานมาก ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ต้องการให้มีการจัดอบรมสัมมนา เกี่ยว

กับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ด้านความก้าวหน้าทางวิชาการ ต้อง การการนิเทศในด้านการจัดหาเอกสาร ตำราด้านการเรียนการสอน ให้ครูภาษาไทยศึกษาค้นคว้า มากที่สุด

สุมาลี เถียรทอง (2531 : 135-148) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเรียนการสอน วิชาเลือกภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามการรับรู้ของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาเลือกภาษาไทยระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นตามการรับรู้ของครูภาษาไทยในด้านหลักสูตรและหนังสือเรียน วิธีสอน เนื้อหาวิชา การใช้สื่อการสอน การวัดและประเมินผล การนิเทศการสอน ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด ประชากรที่ใช้คือ ครูภาษาไทยที่สอนวิชาเลือก จำนวน 337 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ด้านหลักสูตรและหนังสือ เรียน ครูภาษาไทยเห็นว่า โรงเรียนได้ให้บริการทางวิชาการน้อยทุกรายวิชา ครูภาษาไทยมี การปฏิบัติเกี่ยวกับหลักสูตรและหนังสือเรียนมากทุกรายวิชา ด้านวิธีสอนครูภาษาไทยใช้วิธีสอน แบบต่าง ๆ น้อยทุกรายวิชา การปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมประกอบการสอนปฏิบัติมีน้อยทุกรายวิชา ด้านเนื้อหาวิชา เห็นด้วยมากกับเนื้อหาทุกรายวิชา ด้านสื่อการสอน ครูภาษาไทยมีการปฏิบัติ เกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนและการจัดหาสื่อการสอนน้อยทุกรายวิชา ด้านการวัดและประเมินผล ครู ภาษาไทยมีการปฏิบัติมากทุกรายวิชา ด้านการนิเทศการสอน ครูภาษาไทย เห็นว่า การนิเทศภายในโรงเรียนปฏิบัติมีน้อยทุกรายวิชา

2. งานวิจัยต่างประเทศ

โรเบิร์ต เอ็ดเวิร์ด แฮกเกอร์ตี (Robert Edward Hagerty 1971: 2401 A)

วิจัยเกี่ยวกับการตรวจสอบโครงการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในรัฐมิชิแกน มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาระเบียบวิธีการจัดกิจกรรมนักเรียนที่กระทำกันในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใน รัฐมิชิแกน สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐมิชิแกน ได้รับการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมโรงเรียน โดยมีการให้เวลาสำหรับกิจกรรม และ ถือว่าเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการศึกษา แต่ลักษณะการดำเนินงานยังมีข้อบกพร่องอยู่ เช่น ผู้บริหารได้เข้ามาควบคุมการบริหารด้านกิจกรรมนักเรียน โดยการกำหนดคัดค้านใจในเรื่องชนิด ของกิจกรรมที่ควรจัดและไม่ควรจัด รวมทั้งวางนโยบายอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม เลือกอาจารย์ที่ปรึกษาและการประเมินผล แนวโน้มในการจัดกิจกรรม จะมีการรวมวิชาการจัด

กิจกรรม เข้าไว้ในหลักสูตรและ เปิดเป็นชั้นเรียนพิเศษ

วิลเลียม ชาลส์ เดฟฟี (William Charles Deffee 1978: 3499 A) ได้วิจัยเกี่ยวกับการศึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในรัฐโอคลาโฮมา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา เปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์เกี่ยวกับการรวมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียน ผลการวิจัย สรุปได้ว่า

1. โรงเรียนส่วนใหญ่จัดโปรแกรมกิจกรรมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมมาก
2. กิจกรรมส่วนใหญ่ขาดงบประมาณ เวลา และการวัดและประเมินผลจากผู้บริหาร

โรงเรียน

3. นักเรียนจำนวนมากได้เข้าร่วมกิจกรรมประเภทกีฬา การร่วมอภิปรายโต้วาที และเป็นสมาชิกชมรมต่าง ๆ

4. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และมีบางส่วนที่ปฏิเสธการเข้าร่วมกิจกรรม

อับดุลลาห์ ซาอิด (Abdullah Said 1979: 619 A) ได้วิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาในซาอุดีอาระเบีย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามกับครูจำนวน 167 คน และผู้บริหาร 73 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ทัศนคติของผู้ครุไม่เพียงพอ และมีไม่ครบตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้
2. ครูจำนวนกว่าร้อยละ 90 เคยใช้อุปกรณ์ประเภทเครื่องบันทึกเสียง
3. ครูจำนวนน้อยกว่าร้อยละ 30 สามารถสร้างอุปกรณ์การสอนราคาถูกลง เช่น แผนภูมิใช้ในห้องเรียนได้
4. ครูที่รู้จักและเคยใช้เครื่องมืออุปกรณ์ที่ทันสมัย มีต่ำกว่าร้อยละ 5
5. ครูจำนวนกว่าร้อยละ 84 มีความเชื่อว่าการใช้สื่อการสอนจะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

พอล อี แมคอินเทรฟ (Paul. E. McInturff 1980: 4372-A) ได้วิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีส่วนสนับสนุนการเข้าร่วมและไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาสายอาชีพ ในวิทยาลัย-ชุมชนรัฐโอคลาโฮมา โดยส่งแบบสอบถาม 214 ชุด ไปยังวิทยาลัย 9 แห่ง ได้รับแบบสอบถามคืน

ร้อยละ 95 ผลการวิจัยพบว่า การที่นักศึกษาไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมเพราะ ทำงานนอกวิทยาลัย ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ไม่เข้าร่วมกิจกรรมเพราะกิจกรรมบางอย่างไม่น่าสนใจ ไม่เข้าร่วมกิจกรรม เพราะมีความเชื่อว่านายจ้างย่อมให้ความสำคัญต่อกิจกรรมนั้นน้อย ความคิดของนักศึกษาทั่วไปต่อกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยดังกล่าวแตกต่างกัน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า การจัดกิจกรรมนักศึกษา ควรกำหนดปฏิทินการจัดไว้ความสัมพันธ์ระหว่างการ เข้าร่วมกิจกรรมและการทำ งานของนักศึกษา ควรได้รับการศึกษาและเตรียมการไว้ให้พร้อม

ทาเลล ฮัสสัน แบกรี (Talas Hassan Bakri 1983: 361/A-362 A) ได้วิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการ ใช้สื่อการสอนของครูกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สองเมืองในประเทศซาอุดีอาระเบีย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการ ใช้สื่อ การสอน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใน เมืองริยาดและ เมือง จิซาน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ครูในริยาด 71% และครูในจิซาน 67% เห็นว่าการมีผู้เชี่ยวชาญ ทางสื่อการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นทุกโรงเรียน มีความสำคัญ ครูในริยาด 72% ในจิซาน 55% เห็นว่า ระบบการบริหารงานในโรงเรียนมีส่วนทำให้ครูเกิดความ เบื่อหน่ายที่จะใช้สื่อการ สอน ครูในริยาด 56% และในจิซาน 63% ได้มีการประเมินสื่อการสอนในโรงเรียนที่ไม่สามารถ นำมาใช้ประโยชน์ได้ ครูในริยาด 53% และจิซาน 70% รายงานว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาตอน ต้นในเมืองทั้งสองขาดความสะดวกในการจัดเก็บ สื่อทัศนูปกรณ์วิชาที่สอนและการ ใช้สื่อการสอน ของครูมีความสัมพันธ์กัน จำนวนปีที่สอนและการใช้สื่อการสอนของครูไม่มีความสัมพันธ์กัน มีปัจจัย สำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลในการ ใช้สื่อการสอนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นคือ ความสะดวกใน การจัดหาสื่อการสอน ประสบการณ์เดิมในการใช้สื่อการสอน โครงการฝึกอบรมครูประจำการ และ การจัดหาหมวดหมู่ของอุปกรณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียน

ชุกวจา มา แอสซุซุ (Chukwujama Assuzu 1983: 386 A) ได้วิจัยเกี่ยวกับ เรื่อง สถานภาพของสื่อการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดรัฐบาลไนจีเรีย มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน สถานภาพสื่อการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามกับครูและผู้บริหาร จำนวน 356 คน ได้รับแบบสอบถามคืน คิดเป็นร้อยละ 89 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ขาดวัสดุ ขาดแคลนสื่อการสอน การผลิตและที่เก็บสื่อการสอนไม่สะดวกและไม่เพียงพอ ผู้บริหาร 95% และ ครู 88% ต้องการให้มีการอบรมและฝึกเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนในช่วงปีค ุเทศม ผู้บริหาร 37% และครู 67% ต่างก็มีประสบการณ์ในการใช้สื่อการสอนมาแล้ว และนักเรียน มีส่วนร่วมผลิตสื่อการสอนบางประเภทด้วย